1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

Крила України

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 17-18
(836-837)
25 квітня – 6 травня
2016 року
e-mail:krula_ukr@i.ua
Передплатний індекс –
22242

На варті неба України!

Дитячі писанки зігріють серця воїнів

3 стор.

Завод, який з упевненістю дивиться в майбутнє

4 стор.

"Раніше говорили: якщо не хочеш вчитись, то йди в армію, а зараз – навпаки"

7 стор.

У четвертого курсу – посилена мотивація

2 стор.

"Північний Сокіл-2016": українські льотчики перевиконали план

Понад 400 тис. літрів пального і 72 тонни іншого вантажу – із таким показником наближається до завершення спільна українсько-данська операція "Північний сокіл-2016".

Ми вже не раз повідомляли про цю унікальну операцію на острові Гренландія, яку восьмий рік поспіль датчани доручають саме українським екіпажам Іл-76 МД. Перевезення пального з авіабази ВПС США "Туле" на данську полярну станцію "Норд" військово-транспортним літаком Повітряних Сил ЗС України є життєво необхідним для функціонування північної станції. Адже інших методів доставки палива та вантажів не існує.

2 стор.

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048

Товариші офіцери, сержанти, солдати, працівники та ветерани Збройних Сил України!
Щиросердечно вітаю вас із Христовим Воскресінням!

Це величне християнське Свято укріплює віру та об'єднує всіх нас, дарує надію і впевненість у завтрашньому дні, надає сили для світлих перетворень.

Цьогорічне відзначення Великодня в українського народу пов'язується з надіями на мир і злагоду в нашій Україні, сподіваннями на краще майбутнє.

Напередодні Христового Воскресіння щиро дякую кожному військовослужбовцю та працівнику Збройних Сил України за сумлінне виконання конституційних обов'язків, мужність, витримку та патріотизм, які Ви проявляєте під час виконання відповідальних завдань по захисту нашої Батьківщини.

Бажаю Вам та Вашим родинам божого благословення, міцного здоров'я, миру і злагоди. Нехай чудо Воскресіння Христового надихає Вас на добрі справи, а віра в найвищу справедливість об'єднує Україну!

Щастя, процвітання та Божої благодаті!
Христос Воскрес!

Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Сергій Дроздов.

Дорогі ветерани!
Товариші генерали, офіцери, сержанти, солдати, працівники Збройних Сил України!

Щиро вітаю Вас, Ваших рідних та близьких із 71-ю річницею Перемоги над нацизмом у Європі!

У День Перемоги ми вшановуємо світлу пам'ять тих, хто ціною власного життя здобув Велику Перемогу та низько схиляємо голови перед тими, хто захищав Батьківщину від жорстоких агресорів, пережив роки окупації, пекло концтаборів, піднімав з руїн і відроджував рідний край.

Сьогодні ми по-особливому усвідомлюємо велич Перемоги, яку здобули воїни-фронтовики. Не шкодуючи сил і власного життя військовослужбовці Збройних Сил України, разом із представниками інших військових формувань, стали на заваді агресії проти народу України, демонструючи при цьому мужність та героїзм, відданість справі, відповідальність за життя та безпеку мирних громадян.

З нагоди 71-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі бажаю всім ветеранам – мужнім фронтовикам і невтомним працівникам тилу, всім, хто пережив страшні роки воєнного лихоліття, всьому особовому складу Повітряних Сил Збройних Сил України доброго здоров'я, щастя, добробуту, мирного неба над нашою Україною!

З повагою

Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Сергій Дроздов.

Міністерство оборони продовжує роботу з підвищення соціальних і правових гарантій військовослужбовців та членів їх сімей

У Міністерстві оборони України триває робота щодо удосконалення законодавства про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей.

– Триває робота з опрацювання законопроектів "Про внесення змін до статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", яким запроваджуються норми щодо виплати компенсації за піднайом жилого приміщення для військовослужбовців військової служби за контрактом, а також "Про внесення змін до статті 10-1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо надання військовослужбовцям грошової компенсації за невикористану щорічну основну відпустку та надання відпустки трьома частинами замість двох, – повідомив директор Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України полковник Валентин Федічев.

Офіцер додав, що наразі у Міністерстві оборони опрацьовується проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення", якою буде суттєво удосконалений порядок надання статусу учасника бойових дій.

– Всі оборонні реформи пов'язані з нагальними потребами військ, щоб наша відсіч ворогу стала більш ефективною, – підкреслив полковник Валентин Федічев.

"Північний сокіл-2016":

українські льотчики перевиконали план

Закінчення. Початок на 1 стор.

Слід відзначити, що на вкритій снігом та кригою Гренландії українські військові льотчики виконують завдання у надзвичайно складних кліматичних умовах Арктики – при температурі повітря до -50 °С і при швидкості вітру 15-20 метрів за секунду. Ускладнює виконання польотів і відсутність наземних радіотехнічних засобів навігації, візуальних прив'язок та запасних аеродромів.

Операція "Північний сокіл – 2016" наближається до свого логічного завершення.

Від початку операції з аеродрому "Туле" вже здійснено 17 місій, під час яких було перевезено 72 тонни вантажу, у внутрішніх баках літака та встановлених спеціальних цистернах перевезено 406157 літрів пального. За час проведення операції українські військові авіатори провели в небі понад 70 годин.

– Перед українськими льотчиками ставилось завдання перевезти 350 тис. літрів пального, – розповідає керівник операції з українського боку полковник Олександр Кулібаба. – Операцію ще не завершено, а наша група уже перевиконала план (понад 400 тис.), у чому датчани нам дуже вдячні.

Завершення виконання завдань на острові Гренландія українськими авіаторами планується вже 30 квітня.

Юрій Ігнат. "Крила України".

У четвертого курсу – посилена мотивація

Читачі "Крил України", мабуть, зауважили, що майже кожен випуск нашого видання не обходиться без інформації стосовно навчання курсантів Харківського університету Повітряних Сил ЗС України. А як інакше, вони – майбутнє наших Повітряних Сил. Особливої уваги на сторінках газети заслуговує льотна практика старшокурсників, які сьогодні-завтра займуть місце в бойовому строю авіаційних бригад.

Кілька тижнів тому ми писали про цьогорічних випускників льотного факультету (для довідки – у всіх військових навчальних закладах відбулися прискорені випуски, у зв'язку з військовими діями на Донбасі), які уже самостійно злітають на бойових "МіГах" та "Сушках". Це, ймовірно, один із найуспішніших і найпідготовленіших випусків льотчиків за двадцять років. Шкода лише, що ціна такої уваги до еліти вітчизняного війська така кривава.

Та факт залишається фактом, до складу авіаційних бригад регулярно надходить якісно відремонтована та модернізована авіатехніка, а разом з нею – гаряча кров та холодний розум молодих пілотів, у яких прагнення до неба і захисту рідної землі просто зашкалює.

Про такий бадьорий настрій своїх підопічних розповідає заступник комеска по роботі з особовим складом Чугуївської навчальної авіаційної бригади, якого вдалося буквально вихопити із "стрем'янки" одразу після польоту.

Часу обмаль, тому офіцер по дорозі до КДП швидко розкидав на пальцях, що в Озерному роблять курсанти четвертого курсу.

– Мабуть, треба відзначити, що вперше в історії України курсанти ХУПСу проходять льотну практику не на базовому аеродромі під Харковом, – каже він. – Ми перегнали свої навчальні Л-39 сюди, на Житомирщину, і проводимо тут своєрідний табірний збір на невідомій місцевості, на "чужому" аеродромі. Хочу відзначити дві речі – це шалену мотивацію курсантів та бездоганне матеріально-технічне забезпечення. Для льотчика – це дуже важливо.

Заступник комеска розповів, що наразі, льотну практику проходять курсанти за спеціальностями "винищувач" та "штурмовик". У кожного - свої польотні завдання. Та, в основному, усі виконують контрольні польоти по маршруту, в зону на простий пілотаж в простих метеорологічних умовах. Більш складні завдання, а також кабіни бойових винищувачів і штурмовиків їх чекатимуть вже на п'ятому курсі. А поки що хлопці мають запастись максимумом знань, вмінь, а головне – практичним досвідом.

До речі, навчальні польоти курсантів, як це часто буває, співпали з проведенням льотних змін авіаційної бригади, де у кабінах винищувачів досить впевнено почуваються так добре знайомі минулорічні випускники. Звідси, напевно, і посилена мотивація, і бажання якомога швидше пересісти з навчальної "Елки" на красень Су-27.

Юрій Ігнат. "Крила України".
Фото автора.

"Віта" готується до перевірки за стандартами НАТО

Експерти країн-членів НАТО з робочим візитом відвідали базу бригади транспортної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, що на Вінниччині.

Фахівці прибули з метою оцінити готовність літака аеромедичної евакуації Ан-26 "Віта" Повітряних Сил та медичного персоналу групи аеромедичної евакуації Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону до проведення самооцінки 2-го рівня в рамках Концепції оперативних можливостей.

Під час візиту експерти НАТО ознайомилися із структурою та завданнями підрозділу аеромедичної евакуації ЗС України, можливостями медичних бригад щодо здійснення аеромедичної евакуації та встановленим на літаку Ан-26 "Віта" медичним обладнанням. Крім того, в контексті проведення майбутньої самооцінки 2-го рівня закордонні колеги провели низку консультативних брифінгів із методик перевірки на тактичному рівні підрозділів повітряних сил НАТО та медичних підрозділів організації.

Варто зазначити, що у разі успішного проходження усіх перевірок за стандартами НАТО підрозділ аеромедичної евакуації ЗС України зможе брати участь в операціях з врегулювання кризових ситуацій під проводом Альянсу.

Сергій Фурдик.

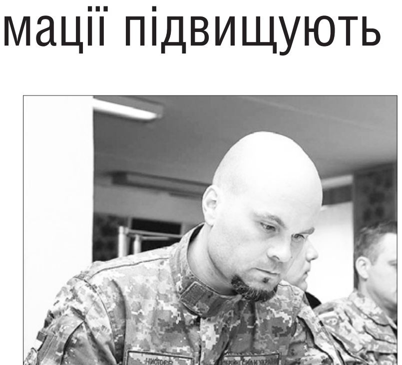
Спеціалісти аеронавігаційної інформації підвищують

У Вінниці, на базі Командування Повітряних Сил ЗС України, завершились дводенні збори з фахівцями органів аеронавігаційної інформації суб'єктів авіаційної діяльності державної авіації України.

У ході зборів штатні та позаштатні спеціалісти органів аеронавігаційної діяльності силових структур держави, де є авіаційні частини та підрозділи, підвищували свій рівень підготовки у питаннях планування, організації та забезпечення польотів аеронавігаційними документами, оперативного внесення в них поправок, наданих Центром аеронавігаційної інформації Повітряних Сил ЗС України, аналізувалися випадки використання документів аеронавігаційної інформації під час організації польотів, які не були звірені з контрольними примірниками.

Присутній на зборах Головний штурман – начальник штурманського управління авіації Командування Повітряних Сил ЗС України генерал-майор Сергій Кушнір відзначив важливість в питаннях безпеки польотів роботи спеціалістів з аеронавігаційного забезпечення.

– Планування, підготовка та виконання польотів проходять завдяки щоденній праці фахівців органів аеронавігаційної інформації. І саме ці збори повинні визначити загальний стандарт підготовки фахівців цього напрямку, –

констатував генерал-майор Сергій Кушнір.

Даючи оцінку зборам, начальник Центру аеронавігаційного забезпечення авіації ЗС України

Президент України: “Впевнений, що озброєні сучасною зброєю та своєю майстерністю українські воїни забезпечать утримання визначених рубежів”

Президент Петро Порошенко в рамках поїздки до військової частини у селищі Дівички ознайомився з новітніми й модернізованими зразками озброєння та військової техніки ракетних військ і артилерії, розроблених і виготовлених вітчизняною “оборонкою”. Глава держави також передав сертифікати на партію мінометів, виготовлених підприємствами Державного концерну “Укроборонпром”.

– Посилити безпеку та захист наших воїнів має активне використання на передовій сучасних засобів артилерійської розвідки, – зазначив Глава держави, виступаючи перед особовим складом. – Засоби артилерійської розвідки здатні своєчасно виявляти пересування танків, бойових броньованих машин, диверсійних розвідувальних груп противника та підрозділів артилерії російсько-терористичних військ, визначати ворожі координати для знищення цілі.

У своєму виступі Глава держави торкнувся й ситуації на Донбасі. Він констатував, що ситуація на лінії зіткнення поки залишається напруженою. Ворог не полишає спроб зірвати виконання Мінських домовленостей, і це створює ризики та загрози національній безпеці, суверенітету, територіальній цілісності і незалежності України.

– У цих умовах наші Збройні Сили України докладають неймовірних зусиль для надійного утримання лінії зіткнення, – підкреслив Петро Порошенко, додавши, що за обставин крайньої необхідності і в умовах нападу ворога українські військові мають наказ давати відсіч бойовикам.

Також Верховний Головнокомандувач говорив і про проблеми, що, на його думку, заважають успішному виконанню завдань українським військом. Передусім йшлося про незадовільний рівень забезпеченості військ сучасними радіолокаційними комплексами, лазерними далекомірами й приладами нічного-денного бачення, брак програмно-апаратних засобів для автоматизації процесів управління вогнем на базі планшетів і кишенькових комп’ютерів, недостатність забезпечення безпілотними комплексами розвідки. Президент підняв питання постачання для Збройних Сил високоточних боєприпасів, яке у вигляді конкретного завдання поставив перед підприємствами та керівництвом “Укроборонпрому”.

Під час ознайомлення зі зразками озброєння та військової техніки Главі держави представили сучасні розробки українського “Укроборонпрому”, зокрема командний пункт автоматизованого центру управління вогнем за стандартами НАТО, системи розвідки та управління вогнем на основі безпілотних літальних апаратів, засоби тактичної розвідки, прилади нічного бачення, системи виявлення снайперів, модернізовану систему залпового вогню БМ-21 М “Верба”, безпілотні літальні апарати різного призначення, медичні автомобілі, бронеавтомобілі та стрілецьку зброю українського виробництва. Петро Порошенко підкреслив, що держава виділила значні кошти для забезпечення національного війська необхідним озброєнням та військовою технікою, відтак, його особисте завдання – зробити усе можливе, аби ці ресурси використовувались максимально ефективно.

– Впевнений, що озброєні сучасною зброєю та своєю майстерністю українські воїни забезпечать утримання визначених рубежів, – наголосив Президент України.

В рамках поїздки до Дівичок Президент також вручив нагороди військовослужбовцям ракетних військ і артилерії Збройних Сил України, які виконували завдання в зоні проведення антитерористичної операції, спілкувався з військовослужбовцями добровольчих батальйонів, які вирішили продовжити службу у лавах Збройних Сил України. Під час зустрічі Верховний Головнокомандувач підкреслив, що держава високо цінує позицію кожного, хто пройшов випробування в зоні АТО і має бойовий досвід. Він наголосив на важливості збереження мотивації та високого морального духу бійців-добровольців, подякував за мужність, стійкість і героїзм, а також відзначив як приклад рішення представників добровольчих підрозділів про вступ до лав ЗС України для продовження служби.

“Укроборонпром” і ДП “Антонов” поборються за індійський авіаринок

27 квітня індійська компанія Reliance Defence Limited і український ДП Антонов, підписали меморандум про партнерство з метою реалізації на ринку Індії літаків різного призначення на основі Ан-148/Ан-158.

Угоди підписано за результатами участі “Укроборонпрому” на виставці озброєнь і техніки DefExpo 2016 в Індії і переговорного процесу з ДП “Спецтехноекспорт”.

Reliance Defence Limited спільно з “Антоновим” братимуть участь в тендері ревітельства Індії на постачання літаків. У разі перемоги в конкурсі, який намічений на літо цього року, планується створення спільного підприємства з подальшою локалізацією виробництва в Індії.

Нагадаємо, 28-31 березня на виставці озброєнь і техніки DefExpo 2016 в індійському штаті Гоа ДП “Антонов” представило проект свого нового транспортного літака Ан-132, який розробили на заміну Ан-32, а також літаки Ан-148 і Ан-178. За підсумками виставки “Укроборонпром” та індійські компанії підписали 15 меморандумів про співпрацю в оборонній сфері.

Як повідомлялося, всього українська делегація провела близько десяти переговорів з міністром оборони Індії і вищим командуванням Збройних сил цієї країни, а також більш ніж з 30 провідними індійськими компаніями-виробниками продукції військового і спеціального призначення, зокрема, з Reliance Defence Limited, Tata Power Company Limited, Punj Lloyd, Larsen Turbo.

З компанією Reliance Defence Limited був підписаний меморандум про спільну розробку багатоцільового військово-транспортного літака Ан для індійських Військово-повітряних сил і для цивільних потреб. Йдеться про будівництво 500 машин, загальна вартість яких становить $5,3 млрд, протягом 15 років. Цей літак може стати заміною замороженому раніше російсько-індійському проекту Multi-role Transport Aircraft.

Також з компанією Reliance Defence Limited дійшли згоди про довгострокове співробітництво щодо поставки газотурбінних установок виробництва компанії “Зоря-Машпроект”, що також входить до складу концерну “Укроборонпром”, для їх подальшого встановлення на техніку індійських Військово-морських сил.

рівень підготовки

полковник Іван Романенко зауважив, що протягом двох днів вдалося виробити загальні рекомендації для спеціалістів органів аеронавігаційної інформації державної авіації щодо організації та забезпечення польотів. Крім того, збори дали змогу обмінятися досвідом роботи та знайти відповіді на певні проблемні питання, що подекуди виникають впродовж повсякденної діяльності. Втім, на переконання начальника Центру, головною проблемою є те, що в багатьох авіаційних частинах відсутні посади фахівців аеронавігаційної інформації.

– Нерідко обов’язки спеціаліста аеронавігаційної інформації покладаються на інших посадових осіб, зокрема на льотчиків-штурманів, у яких і без того досить багато функціональних завдань. З огляду на це було б доцільно в авіаційних частинах та органах управління авіації Збройних Сил України та інших силових структур ввести посади штурмана аеронавігаційного забезпечення, де їх немає, та комплектувати фаховими спеціалістами, де такі вже існують. Про це, зокрема, ми будемо доповідати командувачу Повітряних Сил, на якого згідно із наказом Міністра оборони України й покладено загальне керівництво забезпеченням аеронавігаційною інформацією державної авіації України, – зазначив полковник Іван Романенко.

Олександр Холява.

Дитячі писанки зігріють серця воїнів

На базі шкільно-курсової мережі та бібліотеки 60-го Будинку офіцерів проведено майстер-класи з писанкарства “Диво писанка” з дітьми військовослужбовців – учасників АТО та переселенців з зони бойових дій на Донбасі.

Під час майстер-класу діти мали можливість навчитись традиційному малюванню писанки за допомогою воску, а також їх оформленню методом декупажу.

– Мистецькі заходи відбулися спільно з Центром культурно-естетичного розвитку та соціальних проектів Донецького національного університету (зараз розташований у м. Вінниця), – розповідає організатор цього прекрасного дійства, начальник університету українознавства 60 БО майор Наталія Колодяжна. – Майстер-клас проводився за участю заслуженої майстрині України Наталії Шпак. Зроблені дитячими руками крашанки потраплять до музею та в зону АТО, де будуть зігрівати серця наших воїнів.

Юрій Ігнат.

Завод, який з упевненістю дивиться в майбутнє

ДП "Одеський авіаційний завод", яке очолює Віталій Юхачов, по праву вважається одним з найстарших авіаційних підприємств не тільки в Україні, а й у Європі. 27 квітня йому виповнилось 105 років.

З нагоди ювілею тут відбулись урочистості, на яких були присутні працівники підприємства та почесні гості, серед яких – заступник Генерального директора ДК "Укроборонпром" Володимир Кострицький, представники Міністерства оборони, Генерального штабу України та Голова профспілки працівників ЗС, делегації Командування Повітряних Сил ЗС України на чолі з командувачем генерал-лейтенантом Сергієм Дроздовим та ВМС ЗС України на чолі з командувачем – генерал-лейтенантом Ігорем Воронченком, представники органів місцевого самоврядування, а також підприємств, з якими в Одеського авіаційного заводу налагоджені давні і дружні стосунки, ветерани підприємства, журналісти місцевих ЗМІ тощо.

В рамках святкування відбулось Відкриття оновленої експозиції Музею заводу та оголошення про видання нової книги "Народжений одеським небом". Згодом розпочались урочисті збори, під час яких Генеральний директор Віталій Юхачов коротко підбив підсумки діяльності підприємства, окреслив коло завдань на перспективу та висловив слова вдячності керівництву ДК "Укроборонпром", Міністерству оборони України, органам державної влади Одещини за сприяння у роботі підприємства, а працівникам ДП "Одеський авіаційний завод" – за сумлінне ставлення до виконання свої обов'язків. Після цього відбулось оголошення святкового наказу Генерального директора та нагородження працівників та ветеранів підприємства з врученням премій і подарунків.

Вітаючи заводчан із 105-літнім ювілеєм, командувач Повітряних Сил генерал-лейтенант Сергій Дроздов подякував усьому трудовому колективу Держпідприємства за наполегливу і плідну працю в ім'я зміцнення обороноздатності нашої країни та побажав працівникам подальших трудових звершень, нових замовлень, щастя, здоров'я та добробуту їм та їхнім родинам. А найкращим працівникам заводу генерал-лейтенант Сергій Дроздов вручив відзнаку Командування "За сприяння Повітряним Силам" і пам'ятний нагрудний знак "Майстерність. Честь. Відвага".

Завершились урочистості святковим концертом та проведенням спортивних змагань з футболу, волейболу, шахів, перетягування каната, настільного тенісу.

Саме 27 квітня 1911 року льотчик Микола Костін підняв в небо Одеси перший літак, побудований у місцевих авіамайстернях. Власне, цей день і став офіційною датою створення Одеського авіаційного заводу.

Втім, історія майбутнього підприємства розпочалася 3 роками раніше. Так, у 1908 році в Одесі було засновано перший на території Російської імперії аероклуб. Незабаром завдяки талановитому підприємцю Артурові Анатрі на базі ремонтних майстерень морського батальйону в районі Стрілецького майдану збудували й перший аероплан типу "Фарман" та відкрили школу пілотів. Аеродром біля неї дістав назву "Шкільний".

Перші літаки одеського заводу – "Блеріо", "Фарман-IV", "Ньюпор", "Вуазен" будувалися за іноземними ліцензіями. У 1912 р. уже було замовлення на 5 літаків "Фарман-XVI", які отримали доволі високу оцінку щодо використання в бойових діях. В 1914 р. був представлений розвідник "Анатра-Анаде".

Саме це підприємство випустило один з найуспішніших літаків першої світової війни – "Анатра-Анасаль", який був вперше випробуваний в 1916 р. Пам'ятник йому зараз стоїть зразу за прохідною. У 1917 році завод випустив бомбардувальник "Анатра-Анадва "ВХ". Його створив конструктор Василь Миколайович Хіоні.

Крім вищевказаних типів літаків, завод в ті роки також виготовляв "Анатра-Декан", "Анатра-Анамон", "Анатра-Де", "Анатра-Анадіс", "Анатра-Анадва", "Вуазен Іванова", "Фармани", "Ньюпори", "Морани", "Вуазени" і "Блеріо". У цю пору в його стінах і на аеродромі працювали видатні фігури вітчизняної авіації – Сергій Уточкін, Василь Хіоні, Михайло Єфімов.

Дуже важливу роль підприємство відіграло в роки Другої світової війни. Тут було освоєно ремонт І-15, І-16, МіГ-3, ЛаГГ-3, Як-1, Як-3, Як-9, Ла-5, Ла-7 та Іл-2. В буквальному сенсі, літаки з поля бою відправляли у майстерні, а звідти – знову в бій.

В післявоєнні роки підприємство серед перших освоїло ремонт літаків МіГ-15, МіГ-17, МіГ-19, МіГ-21, МіГ-23, МіГ-27, Л-39 та двигунів РД-9В, Р-11, Р-13, Р-25, Р-95Ш.

Перші роки становлення Незалежної України стали справжнім випробуванням для одеських авіаремонтників. Із розпадом Союзу обсяг замовлень значно зменшився. Росія, в розпорядженні якої залишилась величезна спадщина військового авіапарку, почала орієнтуватись здебільшого на власні авіаремонтні підприємства. Та заводчани під керівництвом Віталія Володимировича Юхачова не опустили руки і зробили все можливе, аби зберегти трудовий колектив і виробничі потужності.

Для порятунку заводу від загибелі керівництву підприємства довелося вжити неординарних заходів, надавши можливості більш як 35 приватним підприємствам випускати різноманітну продукцію на території заводу. Відтоді до звичної спеціалізації додалися ремонт автомобілів, складання автопричепів та багато іншого.

– На базі неліквідних авіаційних двигунів Р-11 і Р-13 було сконструйовано та випущено близько 100 теплових агрегатів для очищення летовищ від снігу. Шили тенти, виробляли візочки та багато інших товарів... Саме завдяки такому господарюванню вдалося пережити важкі часи та зберегти колектив, – пригадує один зі старійшин заводу 72-річний Яків Петраш.

Наступним кроком, який допоміг підприємству вижити в ринкових умовах, було укладення керівництвом заводу прямих договорів із іноземними компаніями. Знаковим став 1994 рік. Саме тоді налагодили співпрацю з компанією "Лахав" (структура державної корпорації Israel Aircraft Industries), що шукала вигідного субпідрядника для ремонту та модернізації літаків МіГ-21БІС. Як наслідок – контракт на перший в історії заводу один мільйон доларів. Варто зазначити, що надалі завдяки вмілому керівництву Віталія Юхачова такі домовленості з іншими компаніями та бізнес-групами Європи, Африки й Близького Сходу стали щорічними.

Подолати кризу 90-х на авіаремонтному заводі вдалось завдяки освоєнню капітального ремонту та модернізації літаків Л-39, які випускалися в Чехословаччині (нині в Чехії) та впровадженню системи якості, відповідності міжнародним стандартам. Ця вимога пояснювалася виходом заводу на міжнародний ринок авіасервісу та прагненням до виконання замовлень на рівні світових стандартів.

Сьогодні підприємство, яке очолює талановитий керівник і справжній патріот підприємства Віталій Юхачов, є одним з найбільших авіаційних підприємств не лише в Україні, а й у Європі.

Зараз тут займаються ремонтом та модернізацією літаків МіГ-21, МіГ-23, МіГ-27, Л-39 і Як-52. Також підприємство виконує ремонт агрегатів навігаційного, радіоелектронного, кисневого, спеціального оснащення і озброєння літаків МіГ-29, Ан-24, Ан-26 і Як-40, двигунів Р-11, Р-195, АІ-25ТЛ, Р-95Ш, М-14П, коробки літальних агрегатів КЛА-2 (3) літаки МіГ-29 тощо.

Особливе місце в діяльності підприємства – ремонт і модернізація Л-39, літака, який не тільки дає путівку в небо майбутнім військовим асам, а й дозволяє на належному рівні підтримувати льотні навички льотчиків бригад тактичної авіації.

Під час виконання дослідних робіт з модернізації літака Л-39 перед одеситами було поставлено завдання, успішне вирішення яких проявило істотний потенціал підприємства у галузі авіабудування.

По-перше, за рахунок переобладнання базового авіаційного двигуна АІ-25ТЛ літака Л-39 у профіль АІ-25ТЛШ було суттєво покращено його динамічні характеристики, що позитивно вплинуло на безпеку польотів на таких етапах, як зліт та посадка. Позитивним фактором у забезпеченні якісного навчання льотчиків стало також удосконалення бортових засобів об'єктивного контролю, насамперед, за рахунок збільшення їх інформативності. Це надає змогу здійснювати максимально якісний аналіз дій осіб, що навчаються пілотуванню.

Другим напрямком реалізованої одеситами модернізації є розроблення та обладнання літака Л-39 бортовим тренажним комплексом. Він імітує реальні системи прицілювання та застосування авіаційних засобів ураження бойових літаків МіГ-29 та Су-27 та забезпечує відповідне інформаційне поле у кабіні літака Л-39.

Далекоглядність керівництва підприємства та цілеспрямованість його персоналу дозволили отримати літак Л-39М – реальний пілотований тренажер бойового застосування основних бойових літаків Повітряних Сил Збройних Сил України, функції якого реалізувати в умовах наземного навчання пілотів неможливо. Ефектом використання літака Л-39М, крім навченості льотного складу бойових частин, є забезпечення можливості підготовки курсантів на бойові типи літаків, а також значна економія ресурсу літаків винищувальної авіації та витрат на пально-мастильні матеріали, що необхідні для забезпечення виконання їх польотів.

Маючи набутий досвід у модернізації літаків Л-39, одесити готуються до чергового значного проекту – модернізації літаків типу Су-24 різних типів. На цей час іде опрацювання питань перспективної конфігурації бортового обладнання та залучення підприємств авіаційної галузі України, що останнім часом забезпечили потребу Повітряних Сил у створенні, ремонті та модернізації авіаційної техніки.

На цей час також нарощуються обсяги продукції підприємства, ремонт якої виконується за замовленням інших підприємств, що профілюються на ремонті та модернізації таких літаків, як Су-25 та МіГ-29.

Сьогодні колектив Одеського авіаційного заводу із впевненістю дивиться в майбутнє. Так, крім планів модернізації військових літаків, є ідеї щодо розвитку поки що не звичної для нас VIP-авіації. А це означає, що ще неодноразово одеські авіатори, продовжуючи славні традиції вітчизняних авіабудівників, потішать нас своїми яскравими досягненнями.

Олександр Наумук,
тво начальника відділу експлуатації авіаційного обладнання управління головного інженера авіації Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.

Товариші генерали і офіцери, ветерани і працівники Збройних Сил України! Шановні учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС!

Сьогодні ми відзначаємо 30-ті роковини найбільшої техногенної катастрофи у світі – аварії на Чорнобильській АЕС. Зі скорботою згадуємо тих, хто, рятуючи Батьківщину, поклав свої життя.

Чорнобиль став суворим уроком для людства, а українці-ліквідатори – прикладом мужності та самопожертви. Героїзм військовослужбовців, які одними з перших приступили до ліквідації наслідків аварії на четвертому енергоблоці ЧАЕС, завжди служитиме взірцем для нащадків. Серед них – представники військ радіаційного, хімічного і біологічного захисту, вертолітники, військові будівельники та пожежники, сапери та спеціалісти інженерних військ, військові водолази, медики, автомобілісти і метеорологи, науковці та фахівці озброєння, представники інших професій.

У лавах Збройних Сил України досі проходять службу і працюють кількасот учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які більше двохсот днів і ночей брали участь у спорудженні об'єкта "Укриття". Ваш подвиг назавжди залишиться у пам'яті українського народу!

В наших серцях назавжди залишиться пам'ять про солдатів атомного фронту, які, ризикуючи власним здоров'ям і життям, пішли в ядерний вогонь, щоб зупинити ланцюгову реакцію смерті.

Висловлюю вам глибоку вдячність за великий подвиг, за те, що ви зробили для нас і всіх майбутніх поколінь. Честь вам, слава і безмежна подяка!

Міністр оборони України
генерал армії України Степан Полторак.

У Вінниці вшанували загиблих та померлих внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС

У Вінниці відбулись урочисті заходи з нагоди 30-их роковин трагедії на Чорнобильській АЕС, в яких взяли участь керівники міста та області, командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Сергій Дроздов, військовослужбовці частин гарнізону, ветерани-ліквідатори, громадські організації, духовенство, містяни.

Зранку у храмах міста відбулись літургії за загиблими учасниками ліквідації однієї з найстрашніших техногенних катастроф ХХ століття.

Вранці біля пам'ятника загиблим та померлим унаслідок Чорнобильської катастрофи "Жертвам Чорнобиля" відбувся мітинг-реквієм та урочисте покладання квітів. Розпочався мітинг з хвилини мовчання за загиблими ліквідаторами. Маленькі вінничани нагадали присутнім про події тридцятирічної давнини та в пам'ять про усіх померлих запустили у небо символічні паперові журавлі. Оркестр Командування Повітряних Сил виконав Державний Гімн України, а військовослужбовці окремого полку звязку відсалютували зі стрілецької зброї.

Продовжилися урочисті заходи пам'ятною ходою центральними вулицями Вінниці.

Олександр Холява.

Товариші генерали і адмірали, офіцери, прапорщики та мічмани! Товариші сержанти та старшини, солдати та матроси! Шановні ветерани Збройних Сил і військової служби!

Україна вшановує героїв, які 30 років тому ціною свого життя і здоров'я зупинили ядерну стихію Чорнобиля.

У скорботі ми схиляємося перед тими, хто загинув, рятуючи рідну землю і все людство від наслідків найбільшої в світовій історії техногенної катастрофи. У наших серцях назавжди залишиться світла пам'ять про жертви ядерного апокаліпсису кінця ХХ століття. Чорнобиль для нас ніколи не стане минулим.

Усі, хто брав участь у ліквідації наслідків вибуху на четвертому енергоблоці Чорнобильської атомної електростанції, – працівники ЧАЕС, військовослужбовці, фахівці різних професій, здійснили величний подвиг.

Серед тих, хто з перших днів розпочав роботи з ліквідації аварії, були військовослужбовці військ радіаційного, хімічного і бактеріологічного захисту та вертолітники, військові будівельники і пожежники, сапери та спеціалісти інженерних військ, медики, автомобілісти та фахівці озброєння.

Військовослужбовці Збройних Сил, військовозобов'язані і волонтери залучались до приборкання непокірного атома. Їхній героїзм завжди буде взірцем для нащадків.

Під час ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи було опромінено близько 700 тисяч ліквідаторів аварії, серед яких більше 200 тисяч військовослужбовців.

Ми не маємо права забувати про самопожертву героїв, які пройшли через усі кола ядерного пекла задля збереження життя і здоров'я прийдешніх поколінь. Будьмо ж гідними їх, згадаймо поіменно загиблих, вшануймо усіх, хто сьогодні поряд з нами. Наш спільний обов'язок – оточити їх належною турботою та увагою.

Переконаний, що наші серця ніколи не збідніють на вдячність та чуйність, на гуманізм і доброчинність у ставленні до рятівників сучасної цивілізації.

Шановні учасники ліквідації аварії на Чорнобильській атомній електростанції, від усього серця зичу вам, вашим рідним і близьким доброго здоров'я, щастя і добробуту.

Честь вам і слава!

Начальник Генерального штабу –
Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал армії України Віктор Муженко.

Нагорода для ліквідатора

Чорнобильська трагедія докорінно змінила долі мільйонів людей, принесла велике горе як сім'ям зони відчуження, так і ліквідаторам аварії та її наслідків. Коли палала Прип'ять, серед мужніх людей, яких направили у радіоактивне пекло, був і Олег В'ячеславович Щербіна.

Тоді ще молодий офіцер був скерований у новостворену оперативну групу Міністерства оборони, у завдання якої входило усе: від ліквідації наслідків – до всебічного контролю радіаційної обстановки в районі аварії. Група розташовувалась на аеродромі поблизу містечка Гончарівськ, на базі окремої вертолітної ескадрильї. Олег Щербіна виконував завдання на звичному місці – у групі керівництва польотів. Завдання були непрості. У зв'язку із евакуацією населення та зупинкою будь-якої діяльності в зоні, не було жодних візуальних прив'язок до місцевості, особливо в нічний час та в умовах поганої видимості. Це значно ускладнювало керівництво польотами, адже льотчики виконували завдання лише за бортовим навігаційним обладнанням та вказівками керівника польотів.

У зоні аварії авіаційна компонента ліквідаторів виконувала найрізноманітніші завдання. Про героїзм військових льотчиків багато написано, вони удостоєні високих державних нагород, а головне – народної пошани. Чергова нагорода знайшла свого героя і в Озерному. Це – начальник групи керівництва польотами окремої авіаційної ескадрильї підполковник Олег Щербіна, на рахунку якого – уже понад 34 календарних роки військової служби.

За зразкове виконання службового обов'язку, мужність та професіоналізм, виявлені під час ліквідації наслідків на Чорнобильській атомній електростанції, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко своїм наказом від 13 квітня цього року нагородив Олега В'ячеславовича почесним нагрудним знаком НГШ ГЗС України "За досягнення у військовій службі" ІІ-го ступеня.

Юрій Ігнат.
"Крила України".

У Львівському гарнізоні відзначили лікарів-чорнобильців

У Військово-медичному клінічному центрі Західного регіону нагородили лікарів та медсестер, які 30 років тому брали участь у ліквідації наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС.

Під час зібрання у клубі військово-лікувальної установи командування госпіталю вручило лікарям-чорнобильцям відомчі відзнаки, подяки та грамоти. Зокрема, медалями "За сприяння Збройним Силам України" нагороджено працівників ЗС України лікарів Богдана Блонара, Петра Голячука, Олексія Деревка, Ярослава Кіщака, медичну сестру працівника Збройних Сил України Ольгу Гривак.

– Сьогодні ми згадуємо трагічні події 30-річної давнини. В Україні тоді сталась катастрофа планетарного масштабу, – говорить керівник ВМКЦ ЗР полковник медичної служби Іван Гайда. – В нашому колективі працюють 15 лікарів та медсестер, які в той час перебували у зоні катастрофи і на власні очі бачили цю біду. А кому, як не лікарям, знати про згубні наслідки радіаційного впливу на організм. Тому військові медики із перших днів катастрофи робили все, щоби уберегти здоров'я ліквідаторів аварії та мирних мешканців зараженої радіацією території.

Володимир Скоростецький.

Чорнобильський біль

Чернігівщина – один з регіонів України, що найбільше постраждав від аварії на ЧАЕС.

У ліквідації наслідків жахливої катастрофи брали участь пожежники, військовослужбовці, правоохоронці, будівельники, представники різних спеціальностей. Загалом, понад 200 тисяч жителів Чернігівщини стали жертвами "мирного" атома. Лише в обласному центрі сьогодні мешкає понад чотири із половиною тисяч осіб, які залучались до ліквідації аварії чи постраждали від її наслідків. Тому не дивно, що скорботні заходи 26 квітня у Чернігові були досить масовими.

Розпочалися вони вшануванням пам'яті ліквідаторів та постраждалих від Чорнобильської трагедії, мітингом-реквієм та щорічно традиційним покладанням квітів до меморіального знака "Героям – Чорнобильцям".

Згадати тих, хто ціною власного життя приборкував "мирний" атом, прийшли керівники міста і області, ліквідатори аварії на ЧАЕС, учні шкіл, ліцеїсти Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою, представники громадськості. Учасники мітингу хвилиною мовчання вшанували пам'ять тих, хто прийняв на себе перший та найстрашніший удар Чорнобильської катастрофи.

Катерина Заносієнко. Фото автора.

Польовий вишкіл для професійних сержантів

З курсантами Військового коледжу сержантського складу Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба тривають комплексні практичні заняття. Захід проводиться на базі одного з польових таборів університету, що поблизу Харкова.

Під час занять курсанти здобувають практичні навички з тактичної, інженерної, військово-медичної підготовок, захисту від засобів масового ураження тощо.

– Всі курсанти коледжу з великим зацікавленням та старанням ставляться до проведення занять. Знання, які вони отримують, в подальшому нададуть можливість виконувати на високому рівні свої професійні обов'язки, – розповів начальник Військового коледжу сержантського складу ХУПСу полковник Костянтин Сюлєв.

У польових умовах викладачі навчального закладу готують курсантів з топографії, розвідки місцевості, пересування та ведення бою в різних умовах. Все це проводиться винятково з використанням передового досвіду АТО.

Курсанти другого курсу під керівництвом викладачів та досвідчених фахівців авіаційної бригади оволодівають навичками з експлуатації, обслуговування та ремонту авіаційної техніки й засобів наземного забезпечення польотів авіації. Це дає можливість практично реалізувати отримані теоретичні знання в реальних умовах функціонування авіаційної частини, визначати основні напрямки застосування теоретичних знань, отриманих в аудиторіях.

Окрім того, з майбутніми професійними сержантами постійно вдосконалюється вогневий вишкіл.

– Ми приділяємо велику увагу вогневій підготовці, аби наші підопічні майстерно поводились зі зброєю та в подальшому мали високі результаті. Для цього ми постійно проводимо практичні стрільби з автомата АК-74, гранатомета РПГ-7, кулемета ПКМ та іншої стрілецької зброї. Також проводимо заняття, де курсанти відпрацьовують практичне метання оборонної навчально-імітаційної гранати, – підсумував полковник Сюлєв.

Дмитро Чалий.

Захисники неба провели тактичне навчання з бойовою стрільбою

Згідно із планом підготовки Повітряного командування "Захід" в 2016 навчальному році понад три сотні військовослужбовців мали можливість отримати первинні та вдосконалити раніше набуті навички у виконанні вправ стрільб.

На Рівненському загальновійськовому полігоні більш ніж чотири десятки бойових розрахунків виконали вправи стрільб з ДШК, НСВ "Утес", ЗУ-23-2 вдень і вночі по імітованих повітряних та наземних цілях.

Один з керівників стрільб полковник Андрій Ніколенко повідомив, що в навчаннях взяли участь понад сотня військовослужбовців строкової служби.

– Рівень свідомості та бажання навчитись військовій справі приємно вразили. І це попри те, що більшість з військовослужбовців тримали таку зброю в руках уперше, але вже на третій день змогли показати високий рівень підготовки", – зауважив заступник начальника табірного збору та керівник стрільб старший офіцер відділу бойової підготовки ПвК "Захід" підполковник Ігор Окуліч.

Ірина Баранова.

Під прицілом об'єктива

Під час льотно-методичного збору Повітряних Сил Збройних Сил України на аеродромі Луцьк група журналістів провідних авіаційних журналів Європейської асоціації студентів аерокосмічних вузів "Euroavia news", під керівництвом відомого німецького авіаційного фотомитця Олександра Гольца відвідала практичні польоти українських військових авіаторів.

Упродовж декількох годин іноземні гості з неабиякою зацікавленістю спостерігала за польотами літаків бойової авіації, фотографуючи їх в ході виконання польотних завдань.

За словами Олександра Гольца, котрий вже сьомий рік поспіль відвідує авіаційні бази України, кожен його візит до військових авіаторів залишає незабутні враження та яскраві спогади про динамічні польоти військових літаків.

У ході візиту до України іноземні журналісти планують підготувати ряд ілюстративних матеріалів про повсякденну діяльність військових авіаторів Повітряних Сил, Сухопутних військ та Військово-Морських Сил Збройних Сил України, а також здійснити фотографування літаків у повітрі для подальшого їх опублікування у провідних Європейських авіаційних виданнях.

За словами організатора заходу, наукового співробітника Державного музею авіації України Валерія Романенка, група іноземних фотографів у складі представників від відомих європейських журналів із Німеччини, Нідерландів, Італії, Франції, Угорщини та Швейцарії протягом двох тижнів планує відвідати військові аеродроми у Київській, Вінницькій та Миколаївській областях.

“Раніше говорили: якщо не хочеш вчитись, то йди в армію, а зараз – навпаки”

Як багато може розповісти про людину її любов до землі. Сучасне життя стало таким інноваційним, що не часто зустрінеш чоловіка, котрий понад усе любить займатися городництвом. Старший солдат Станіслав Бєдарєв – родом з Черкащини. Після закінчення школи вирішив продовжити сімейну традицію і стати військовим, як батько та дід. Строкова служба – у 101-й бригаді, контрактна – у 108-му зенітно-ракетному полку. До війни займався тепличним вирощуванням різноманітних овочів.

– Коли ви записалися в добровольці?

– Як зараз пам'ятаю: побачив у новинах, що хлопці почали йти у військові комісаріати записуватися в добровольці, то наступного дня теж поїхав. Залишив свої координати. Але на деякий час про мене забули. І от одного ранку приїхав заступник голови сільської ради Вільхи і повідомив, що мене викликають у військкомат. Ранок в селі починається ж не о 8-й, а о 5.30. Переодягнувся, поїхав. А там сказали, що мене відразу ж відправлять у 72-гу бригаду. Виходимо з військкомату, а транспорт на Білу Церкву вже поїхав.

– І що – наздоганяли?

– Ні. Наступного вечора я зателефонував дізнатися, коли буде відправка, щоб я міг хоч зібратися. А вони мені: “Так завтра й поїдеш”. Якби не подзвонив, то й не дізнався б. Залишив брата працювати в теплицях, а сам вирушив у Білу Церкву. Так і потрапив у зенітно-ракетний полк.

– Скільки тривала підготовка?

– В Білій Церкві я пробув лише місяць. Потім написав рапорт на переведення. Потрапив у Каховку. Звідти – у Слов'янськ. Був там з липня 2014 року по березень 2015-го. Думав, що будуть відбирати за навичками, але нічого подібного. Служив на посаді “майстер ремонту”. А далі вже працював за різними спеціальностями.

– Ще будучи на контракті, ви планували здобути вищу освіту. Чому не вдалося?

– Командир не підписував рапорт. Було одне пояснення – “освіта не пов'язана зі службою”. Я хотів поступити на радіо-електронника. Навіть ЗНО тоді склав. Був на посаді “командир відділення АКВРС (автоматизована контрольно-вимірювальна рухома станція). Не було кому заступати в наряд, я ходив через добу. На третій рік служби вирішив піти навчатися в ХУПС, теж склав ЗНО і потрібно було лише документи подати. Але вийшло так, що два з половиною місяці нас готували до параду. Як тільки повернувся в частину, через кілька днів поїхав на стрільбище у Феодосію. Так і не вступив до вишу. Аж після контракту пішов навчатися у ЧДТУ.

– Ви пам'ятаєте стан армії ще з строкової служби. Якщо порівнювати із сьогоденням – вона змінилася?

– Пам'ятаю, що 101-ша бригада була на дуже високому рівні. А от в Десні навчання проводилося для галочки (2004 рік). Коли ж потрапив служити у військову частину в Золотоноші, то став вважати її кращою серед інших. У нас вся техніка була на ходу. У Васильківі, в школі сержантів, я дізнався, що залік з фізичної підготовки можна складати усно. Уявляєте! А зараз армія змінилася. В першу чергу – духовно. Раніше говорили: якщо не хочеш вчитись, то йди в армію, а зараз – навпаки. Саме зараз армія будується.

– Мені відомо, що ви піднесли побут бійців на війні на значно якісніший рівень – змайстрували душову кабіну. Як вдалося?

– Як тільки ми приїхали на війну, почали готуватися до холодів. На той момент в нас була лише 200-літрова бочка, щоб нагріти води й помитись. Це – тільки 5 чоловік за день, а решті води не вистачало. Та й при тих вітрах, бочка за день не встигала нормально нагріватись. А коли через холод виникають проблеми зі здоров'ям, тоді взагалі толку мало. То ми порадились і вирішили, що за час, поки триває ротація, зваримо душову кабіну. Скинулись грошима на матеріал, залучили волонтерів, і робота закипіла.

– Якої температури вдавалося досягти?

– Коли на вулиці було 25-30 градусів морозу, у нас в наметі трималася температура +38+40. А якщо хтось переборщить, то й більше – ми навіть вікна й двері відчиняли, бо дихати не було чим. До того ж, в нас завжди була гаряча вода. Такі побутові умови значно полегшували життя: прийшов з чергування – прийняв душ, прокинувся зранку – побрився, почистив зуби в теплій воді. В нас умови були чи не найкращі. Хлопці-сусіди з інших наметів теж приходили до нас митися.

– Хто з волонтерів допомагав підрозділу?

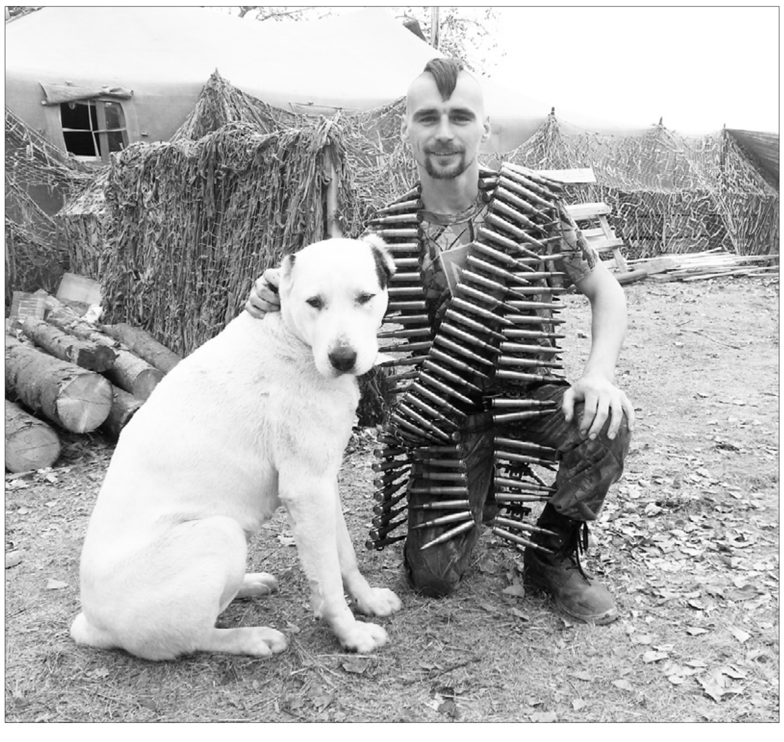
– Ой, та їх багато було: і білоцерківські, і золотоніські волонтери. Крім них активно допомагав народний депутат ВРУ Валентин Нечипоренко. Часто приїжджав до нас, жив разом з нами. 70 % нашого “банно-прального комплексу” зроблено з його допомогою. Навіть тепла підлога була в палатці. Зазвичай хлопці замовляють волонтерам продукти харчування та одяг. Від нас були незвичні замовлення: зварювальний апарат, труби, болгарка (посміхається).

– Чого найбільше не вистачало?

– Для мене й коробка сірників – це добре. А комусь мало. Нас було 10 чоловік в одній палатці. Дякуючи волонтерам, ніхто з нас не бідував.

– Де перебували територіально і чим займалися, крім виконання посадових обов'язків?

– Майже всю ротацію були у Краматорську. Головне завдання підрозділу – прикриття та захист повітряного простору держави. Крім того, виїжджали за межі розташування, щоб привезти дрова. Знаходили де і як взяти. Здружилися з краматорськими підприємцями, вони погодили, щоб ми вирізали сухостій в парках. Якщо не було – ламали ящики з-під боєприпасів. Це те, без чого довго не проживеш.

– Земляків зустрічали?

– Так. Коли так багато друзів, то й жити легше. Колектив був дуже гарний. Під Довгеньким ми стали однією сім'єю. Якщо я раніше знати не знав когось із хлопців, то там вони ставали мені настільки близькими, що я їм довіряв найдорожче – своє життя. До того ж, комбат трапився дуже хороший – майор Олександр Надіїн.

– Ви вже вдруге стали татком. Як син сприйняв вашу відсутність?

– Згадую, коли приїжджав додому на ротації, син радісно зустрічав, і дуже важко було, коли я їхав назад. Не хотів відпускати. Постійно просив по телефону, щоб я вже повертався. Я йому тоді придумував, що у вертольоті пальне закінчилося або вусатий бородатий дядько не відпускає.

– Відчули в собі якісь зміни?

– Дружина каже, що посивів (посміхається). Я настільки поринув в роботу, що часу не вистачає сумувати чи накручувати себе. Телевізор дивлюся дуже рідко. А ще не дуже комфортно себе почуваю, коли на свята використовують салюти. Та й, взагалі, я змінився трохи після війни. Став розсудливіше ставитись до того, що правильно, що неправильно. Варто чи не варто щось робити. А життя ж продовжується. Повернувся, і слава Богу.

– Перемир'я. Яке воно?

– Це перемир'я нікому не подобається. Мало хто його підтримує. Мені шкода хлопців, які гинуть. Як це так, що в нас перемир'я, а моїх побратимів обстрілюють?!

– Нещодавно ви приймали участь у волонтерському проекті “Фотопроекти”, що проводиться у “Фейсбуці”. Ваші враження.

– Це було цікаво і захоплююче. Організатори зібрали біців різних цивільних спеціальностей, тож була можливість познайомитися та поспілкуватися з цікавими людьми. Вдячний команді за таку ініціативу. Такого роду проекти необхідні суспільству.

Повернувшись додому, Станіслав отримав від держави 2 гектари землі, які планує використати більше, ніж з користю: посадити фруктовий сад. Коли людина любить свою справу, не виникає сумніву, що всі мрії чоловіка втіляться в життя.

Ярослава Зоріна. “Крила України”.

Результати – стабільні. Мотивація – висока

Так лаконічно охарактеризував начальник 179-го навчально-тренувального центру військ зв'язку Збройних Сил України полковник Ігор Міцюк результати навчально-методичного збору з молодими офіцерами-зв'язківцями, що пройшов на базі вищезазначеного навчального закладу. Учасниками заходу стали випускники ВІТІ 2016 року, які прибули для подальшого проходження служби до військових частин зв'язку, безпосередньо підпорядкованих Головному управлінню зв'язку та інформаційних систем Генерального штабу Збройних Сил України.

Протягом двох тижнів молоді офіцери удосконалювали свої теоретичні знання та практичні навички як у спеціальній, так і загальновійськовій підготовці згідно із програмою зборів, яка передбачала максимально доступний та динамічний формат.

Відкрив захід начальник військ зв'язку Збройних Сил України – начальник Головного управління зв'язку та інформаційних систем Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майор Володимир Рапко. Він зазначив:

– Особливості цьогорічного заходу визначив, у першу чергу, фактор необхідності приведення та максимальної адаптації системи підготовки та навчання молодих офіцерів до умов ведення реальних бойових дій. Адже лише ґрунтовні знання та уміння користуватись апаратурою та обладнанням ще не дає преференцій та гарантій на повне виконання поставлених бойових завдань. Перемога в бою досягається умінням чітко та якісно організувати як управління частинами та підрозділами, так і дії підлеглого особового складу в умовах реального бою у поєднанні з особистим умінням володіти видами техніки та озброєння та високим морально-психологічним станом. Нинішній навчально-методичний збір дасть можливість кожному з учасників пройти черговий тест на професійну зрілість та готовність до виконання завдань за призначенням. А його дієвість і результати оцінюватиме не тільки організатори і викладачі, а безпосередньо бойова обстановка.

За програмою збору усі учасники, число яких склало 130 осіб, були розподілені на три групи. Кожна з них пройшла послідовно курс підготовки на основній навчальній базі Центру, польовому містечку навчального закладу та полігоні 92-ї омбр за визначеними дисциплінами. А розпочались заняття зі складання молодими офіцерами комплексного заліку зі зв'язку та загальновійськової підготовки, що мали на меті визначити загальноосвітній рівень підготовки випускників ВІТІ. По тому навчальні групи приступили до подальшого виконання плану зборів. Так, спеціальна підготовка передбачала ознайомлення слухачів із новітніми системами зв'язку, організацією їх розгортання в бойових умовах та навичками користування. Акцент при цьому робився на взаємозамінність фахівців при бойових втратах, адже система управління частинами та підрозділами має бути чіткою та постійною. Уміння володіти стрілецькою зброєю молоді офіцери удосконалили упродовж практичних занять з вогневої підготовки, до яких, окрім виконання вправ зі стрільби зі штатної зброї, були включені і стрільби з РПГ-7 та метання ручних осколочних гранат. Навички практичного водіння автомобільної та спеціальної техніки молоді лейтенанти отримали упродовж занять з автомобільної підготовки, де також продемонстрували хорошу виучку та старанність. Підвищенню бойового вишколу учасників зборів сприяло також і оволодіння ними навичок постановки мін та подолання мінних загороджень противника, володіння основами топографії, тактичної та фізичної підготовки. А негативні фактори сучасного бою та шляхи подолання негативних психологічних наслідків молоді офіцери розглянули на заняттях з психологічної підготовки.

"За два тижні навчальних зборів ми намагались дати їх учасникам максимальний обсяг навичок, необхідних у сучасному бою, – відзначив заступник начальника 179-го НТЦ по роботі з особовим складом підполковник Юрій Кривоніс. – І, судячи із загальних результатів, маємо усі підстави вважати, що набуті знання стануть молодим офіцерам у пригоді. Але за цим стоїть і подальша мета – ці знання молоді командири повинні передати своїм підлеглим. Саме це і є одним із головних чинників високого професіоналізму сучасних Збройних Сил України. Знання, помножені на досвід, високий моральний дух є головним ключем до перемоги над російськими агресорами на сході нашої країни.

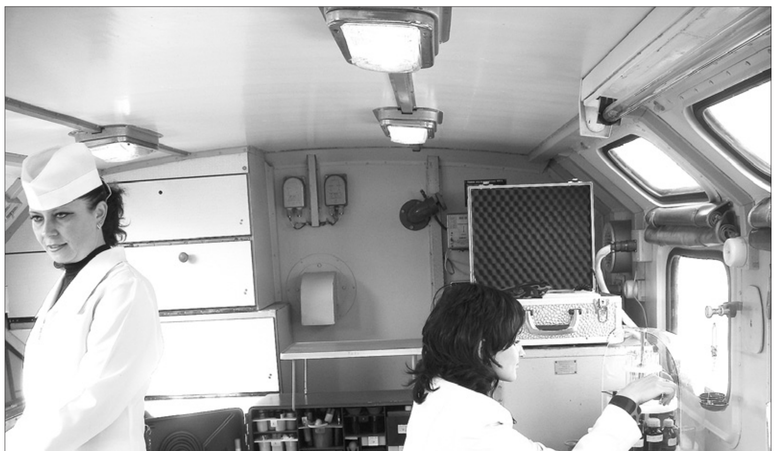
Володимир Лазарєв. "Крила України". Фото автора.

В тилу та на передовій – їхній контроль постійний

З перших днів подій на сході України особовий склад 740-го Регіонального санітарно-епідеміологічного управління, який, до речі, днями відзначив 26-ту річницю з моменту заснування, у складі пересувних санітарно-епідеміологічних груп виконує завдання в зоні проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей.

Їхня діяльність – постійний контроль за умовами розміщення військовослужбовців, харчуванням, лазне-пральним обслуговуванням, медичним забезпеченням тощо. Завдяки злагодженим діям вдалось уникнути масових спалахів інфекційних захворювань та харчових отруєнь серед військовослужбовців на передовій. До слова, начальник 740-го Регіонального санітарно-епідеміологічного управління – головний державний санітарний лікар регіону полковник медичної служби Петро Дичук вже майже 3 місяці виконує обов'язки на сході держави.

В управлінні зазначають, що роботи вистачає як на передовій, так і в тилу. Оскільки військових колективів, повсякденним життям яких опікуються спеціалісти управління в зоні відповідальності, а це центральна Україна, – чимало. Повсякчас офіцери-медики працюють у військах. А завдяки роботі бактеріологічної та санітарно-гігієнічної лабораторій вдається об'єктивно оцінити якість та повноцінність харчування військовослужбовців, забезпеченість їх якісною питною водою.

Крім того, спеціалісти бактеріологічної лабораторії працюють для потреб Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону, забезпечуючи своєчасну та достовірну діагностику інфекційних хвороб. Вони регулярно проводять профілактичні обстеження працівників сфери харчування, водопостачання, лазне-прального обслуговування.

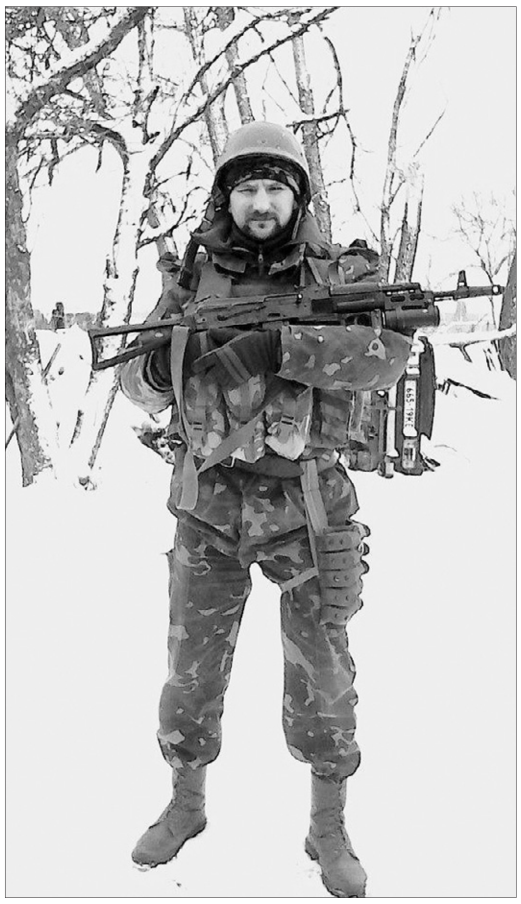
– Лише минулого року спеціалістами управління було проведено аналіз більше 300 проб готових страв на вміст поживних речовин та калорійність. Досліджено понад 840 проб води. В ході проведення аналізів спеціалісти бактеріологічної лабораторії неодноразово виявляли факти невідповідності питної води державним санітарним нормам, – розповідає тимчасово виконуючий обов'язки начальника 740-го Регіонального санітарно-епідеміологічного управління підполковник медичної служби Ігор Кудельський. – Зрозуміло, що командуванню частин надавалися рекомендації щодо вжиття необхідних заходів для попередження негативних наслідків вживання такої води. І це – далеко не весь обсяг завдань, які щодня виконують наші фахівці.

Зрозуміло, що робота фахівців управління надто важлива для життєдіяльності військових частин. І хоч зараз не найкращий час для святкувань, згадати про лікарів, які опікуються цією сферою, все ж необхідно. З нагоди дня створення управління у святковому наказі командування привітало особовий склад та нагородило кращих фахівців.

Олександр Холява.

Покликаний стати Воїном

Як часто дитячі сни стають реальністю, малий хлопчак Ромчик не знав. Та куди там до знаття, якщо увесь день після уроків можна бігати досхочу сільськими дорогами та полями, майструючи шаблюку самотужки та стинаючи голови ворогам-бур'янам! Та щойно клав стомлену за день голову на подушку, видіння приходили знов і знов: то фашистів вдалось розбити в нерівному бою, то здобути перемогу в двобої з лицарем в не відомих йому до сьогодні блискучих обладунках…

Не зоглядівся, як промайнуло дитинство та пролунав останній шкільний дзвоник: тепер потрібно шукати свою стежину в не відомий донині дорослий світ. Із вибором юнак не забарився – обрав військовий фах та з легкістю вступив до Київського військового інституту Військово-повітряних сил за спеціальністю “Технічна експлуатація радіоелектронного устаткування повітряних суден”. Військова наука – завжди непроста справа, та впертий і дисциплінований Роман Мохончук, єдиний син у своєї матері, не раз втішав рідних: “Немає причин для турбот та переживань. У мене все гаразд. Ви не дивіться, бабусю та мамо, що я схуд, у всіх хлопців така ж ситуація. Це ми спекались маминих борщів, а до нового раціону ще не звикли. Були б кістки, то м'ясо наросте,” – та втирав скупі сльози бабусі.

Навчання давалося легко, труднощі шліфували характер курсанта, та все ж не зуміли відбити жагу до знань та читання книг у кожну вільну хвилину.

А потім були гарнізони за гарнізонами…

Спочатку Петрівка Одеської області. Молодший лейтенант Мохончук занурюється у насичене офіцерське життя: постійні наряди та технічне обслуговування гелікоптерів у вертолітній ескадрильї РЕБ, мізерні зарплати, котрі у злиденні 90-ті видавалися величезними статками… Подеколи знаходився час, щоб майнути чоловічою компанією в Одесу, на море; сходити в музеї та прикупити обнови.

Потім була Славута, що на Хмельниччині. Мала батьківщина, що вимагала від капітана Мохончука щоранку швиденько підійматись, приводити себе в належний вигляд та їхати у розташування частини, у ліс, півтора десятки кілометрів щоднини і в сніг, і в мряку. Коли з погодою не складалось та дорога була у сніжних переметах, які машини не долали, доводилось ходити пішки. Про це він ніколи не жалкував, бо відчував себе чимраз міцнішим. “Цікаві були часи. Непевні та щасливі. Народження сина Максимка змінило моє сприйняття світу. Хронічне недосипання та виснажлива дорога на службу залишали обмаль часу на дитину, та найсвітліші спогади двохтисячних років у мене пов'язані із прогулянками з сином затишними вуличками провінційного містечка”, – тішиться Роман.

Короткий та напружений рік у місті Коломия, що на Івано-Франківщині, на посаді командира роти та згодом начальника командного пункту, дали змогу Роману Івановичу, як тоді його вже називали підлеглі, підвищити свій професійний рівень як фахівця служби радіоелектронної боротьби. “Той час був знаковим для мене: я чітко усвідомлював, що не помилився з професією, що разом із досвідом в управлінні людьми набуваю щось куди більше: впевненість у своїх знаннях та можливостях, бажання служити народу України, котрому давав Присягу”.

Дивлюсь я уважно на співрозмовника допитливим поглядом з надією відшукати якийсь хоч підтекст у його крайній фразі, та відкритий погляд блакитних очей не залишає ніякого сумніву – це не просто слова, не порожній звук… Це непохитне переконання дотриматись клятви Воїна, Присяги вірності кожному з нас, українців, захистити та оберігати в часи лихоліть. Що згодом, через короткий проміжок часу, він доведе у бою за Донецьке летовище.

Але Роман живе не тільки військом, шість років тому цей чоловік без коливань взяв на себе відповідальність за подальше спільне життя не тільки коханої жінки, а й двох пасинків – Ореста та Арсена, які швидко стали рідними. Роман перевіз сім'ю у військове містечко Старокостянтинів, а згодом і у Львів. Саме з коханою Роман пов'язує найсвітліші спогади свого життя: “Яскравим спалахом стала перша зустріч в театрі з коханою дружиною Валентиною, зачепило, мов постріл в голову. Розуміння, що це твоя людина. Спалах почуттів і боротьба за її прихильність”. Але це – світлі спогади. А ще не дають спати темні: “Війна. Не чорно-біла, як у дитячих снах, а криваво-брудна, із запахом крові та поту, на “Зеніті” взимку 2014-2015 років”, – погляд Романа відразу стає суворішим.

Ще на Хмельниччині, з моменту появи росіян в Криму, Роман рвався у бій, та його стримував переїзд на інше місце служби. Як тільки знайшлося житло у Львові та робота у дружини, написав рапорт, виявивши бажання поїхати в АТО. Рапорт був задоволений, як і бажання начальника служби РЕБ штабу відділу бойового забезпечення Повітряного командування “Захід”. Єдина, хто ні про що не здогадувався, була дружина.

“Як ви дізнались, що чоловік воює під Донецьким летовищем?” – запитала якось у Валентини відома ведуча радіо FM “Галичина” Діанка Гайворонюк в ефірі передачі “Привіт на Схід”. “На Святвечір 2015 року, в гостях у приятельки, я побачила сюжет по телеканалу ТСН, де українські військові дякували за подарунки українцям. Так я і зустрілась із коханим на свято, яке вперше проходило без дітей та чоловіка. Тоді і дізналась, де саме він воює”.

Та будні війни не давали змоги ані телефонувати Роману додому, ані написати смс: обстріли ставали щодня сильнішими – міномети різного калібру, “Гради” та “мішки” (так називають на фронті танки) не стомлювались “кошмарити” бійців “Зеніту”. Серед військових, що утримували оборону поста “Конкорд”, були як кадрові офіцери, так і мобілізовані. Для того, щоб хлопці могли хоч трохи відпочити, командир поста “Моха”, такий в Романа був позивний, нарівні з бійцями заступав на чергування.

Критичним днем для оборони опорного пункту стало 22 січня 2015 року – через три дні після підриву сепаратистами терміналу Донецького летовища. Він став найдовшим та найкоротшим одразу для всіх “Качурів”. Коротким – бо ні на хвилину не припинявся важкий бій із переважаючими силами ворога протягом 10 годин. У кожного із бійців – це другий День народження. Та не у всіх. Двоє побратимів – “Денді” та “Моцарт” – не повернуться в свої домівки вже ніколи…

Довгим – бо ніхто із хлопців не знав напевне, чи дочекається родина від них дзвінка. Довгим для дружин і матерів, котрі знаходились у невідомості: “Ваш абонент не може прийняти дзвінок. Перетелефонуйте , будь ласка, пізніше”.

Із великим запізненням засоби масової інформації сповістять про результати цього запеклого бою: знищено колону бронетехніки та живу силу ворога.

Коли запитати “Моху”, що він розповість з подій того дня, він буде відмовчуватися. Важко згадувати, як “конкордівці” прийняли неочікуваний бій з броньованими машинами, що зайшли з лівого флангу, з одним на двох РПГ в руках, і той заклинило. Як намагалися відбиватись зі стрілецької зброї, як закидували ворога гранатами, коли того вже можна було бачити не тільки у приціл, а буквально очі в очі. Як вимушені були відступити до командного пункту і вже звідти продовжувати бій. Якими довгими були ті секунди, що знадобились для передачі ракет для ПТУРів побратимам на пост “Вінниця”. Багато чого, про що і не розповісі. Роман із захопленням говорить про бійців сусіднього поста “Хургада”: “Сокіл – тоненький хлопчина зі сталевим стрижнем. Бив не зупиняючись. Справжній герой, хоча після того бою у нашій ротації майже кожного можна назвати Героєм. Бо зупинили сепаратистів, зробивши все, що було в їхніх силах”.

Але від побратимів дізнаєшся, що цей скромний й неговіркий, як і багато хто з “Качурів” підполковник, врятував життя своєму бійцю “Кузнецу”, на якого вдома чекала вагітна дружина. Отож, ще одна новонароджена дівчинка з Миколаєва отримала можливість побачити живим свого тата-воїна… Та ще двоє розвідників завдячують своїм життям мужності командира поста “Конкорд”, котрий вчасно доповів командиру зведеного загону “Графу” про їх підрив на замінованій території. Тоді Роман з “Графом” і взяли на себе ризик висунутися на порятунок бійців по мінному полю. Крики зранених воїнів почув не тільки “Моха”, але й російські найманці. Тому рухатись назустріч пораненим довелось не тільки обходячи розтяжки, а й під щільним мінометним обстрілом.

Про відчуття страху на передовій Роман відповідає: “Страшно не буває тільки дурням. Війна – це насамперед важка праця, де під прицілом знаходиться не тільки твоє тіло, але й душа. Десь допомагають природні інстинкти, десь – тверезий розрахунок, десь – інтуїція. Тоді я знав, що молитва дружини та матері допоможе мені вижити… Вірив, що вони постійно молилися. А Валентині задовго до початку війни наснився сон, де я повертаюсь худий, змучений до хати та кажу: “Накривай на стіл, кохана, я повернувся…”

Після однієї із коротких розмов із дружиною Роман написав поезію під назвою “Лист з АТО”. Вона звучить для кожної із тих українок, кого чоловіки хотіли вберегти від болю та туги своїм мовчанням про перебування на війні.

Пробач, кохана, я йду на війну.
Ти знати не будеш – я потім скажу.
Пробач мені, мамо, пішов на війну,
Щоб ворог не гнобив Вкраїну мою.
Я бачив, як квітнуть чорні жоржини
На білому снігу землі України.
Залізним дощем поливало нас небо…
Кохані, ми тут, ви знайте – так треба.
Мої побратими зі мною в боях,
Плечем до плеча, відкидаючи страх,
Мене прикривають і словом, і тілом…
Кохані, ми тут, ми займаємся ділом!
А діло одне – боронити державу,
Не дать розірвать на шмаття:
Щоб діти всміхались, і небо щоб чисте…
Кохані, ми тут, ми – за краще буття!

За проявлену особисту мужність, стійкість та рішучість при виконанні військового обов'язку підполковник Роман Мохончук був нагороджений грамотою командувача Повітряних Сил від 24 березня 2015 року.

Валентина Поліщук.

Посередник між Богом і солдатами

"Багато бійців не розуміють, що робити із заповіддю "не вбий". Та захист країни зі зброєю в руках – не гріх"

Кремезний чоловік, із сивиною на скронях та червоними від втоми очима. З-під камуфльованої куртки виглядає білий комір священика і великий металевий хрест. Із Альбертом Хомяком, військовим капеланом, пастором церкви Добрих перемін, батьком восьми прийомних дітей ми зустрілись на передовій, за кілька сотень метрів до позицій ворога. "Як ви сюди потрапили? Звідки знаєте усі паролі"?, – обурено запитує один з військовослужбовців. Священик віджартовується: "Бог підказав". Альберт і справді не з чуток знає, як воно – бути посередником між Богом і солдатами, коли навколо вибухають снаряди. Він ледь не кожного дня їде туди, звідки може не повернутись, молиться за солдат і разом з ними, відпускає гріхи, відспівує загиблих і лікує людські душі посеред холоду, бруду, страху і відчаю...

– Зараз вас знають практично на кожному блокпості, ви допомагаєте як духовно, так і цілком матеріальними речами. З чого усе почалось?

– Ще до початку АТО в Маріуполі позніми українські прапори, обстановка в місті була дуже гнітючою. Половина місцевих мешканців активно призивала "русский мир", чимало патріотично налаштованих людей боялись продемонструвати свою позицію. За український прапор тоді могли навіть вбити. Я не жартую. Пам'ятаю, як в березні 2014 року ми з сином виходимо з міської ради і бачимо російський прапор. Запитую: "Це що?" У відповідь чую: "У нас тут демократія, ми слухаємо народ". Я подумав, раз у нас демократія, то мені можна збігати за своїм прапором і теж його повішати. І тут мій син голосно вигукнув: "Слава Україні!". Ви не уявляєте, що далі почалось, нас обступив численний натовп, почали сильно бити, практично вбивати. І це - в центрі міста. Як тільки ми дивом вибрались з натовпу, дійшли до зупинки, нас знову оточили і почали бити. Сина скрутили і потягли до міської ради... Ось така демократія...

Навіть не уявляю, як ми без серйозних травм обійшлись тоді. Мене, якщо чесно, така гордість взяла за цей вчинок сина. Значить, я його правильно виховав, значить, він зрозумів, що це наша Україна, наше місто. На той час це було справжнім героїзмом. Я навіть боявся на машині з дніпропетровськими номерами заїхати в центр міста.

– У вас вісім прийомних дітей. Всі виросли патріотами?

– З початком війни ми влаштували вдома своєрідні збори, де кожен висловив свою думку. Усі хлопці вирішили, що робитимуть усе можливе, аби відстояти український Маріуполь. Прийняли рішення, що будемо тут до останнього, наскільки це буде можливо. Їздили на мітинги, акції, розклеювали листівки. Нас залякували, переслідували, били... Все було. Коли сідали в машину, з собою була палка, лопата, хлорка. Мінімальний набір для захисту – палкою можна вдарити, хлорку лити в очі. Зараз розказують, що в місті були силові структури... Нікого не було.

– В режим нон-стоп-допомоги ви долучились, коли в Маріуполі був поставлений перший блокпост. Які тоді були потреби у солдат?

– На той час усі були трохи розгублеными, не розуміли, чим допомагати в першу чергу. Спочатку ми привезли бійцям палатки, матраци, чайник. Почали облаштовувати їх побут. До серпня платили за електроенергію, якою живився блокпост. Підключити до державних систем ніяк не виходило. Блокпост був підключений до приватного будинку. У них навіть сміття не забирали. Машина просто проїжджала повз, тому що блокпост не входив у сферу її обслуговування. Потім була форма, генератори, бензопили. Звертались за допомогою до прихожан, знайомих. Іноземці активно допомагали, хто грошима, хто речами. З західної України дуже багато продуктів приходило, які ми розвозили. Нещодавно намагались підрахувати, скільки продуктів розвезли. Точно більше 130 тонн. Варто зазначити, що ми допомагали як бійцям, так і місцевому населенню. Намагались налагодити контакт між цими двома верствами населення. Жодну війну не можна виграти, якщо мирне населення не буде підтримувати армію. На початку війни творилось щось страшне. На солдат плювали, кричали... Не можна було вийти в формі в місто. Вже не кажу про прифронтові села. Коли ми привозили продукти, ми запрошували військових, щоб вони теж брали участь в процесі. Влаштовували спільні акції. Всі побачили, що армія і народ – разом.

– Ви встигли ще у велотур у 2014 році з'їздити...

– Останній етап їхали по Росії. Повертались через новоазовський кордон. За день до цього там загинув наш прикордонник. Тоді вже було зрозуміло, що просто так усе не закінчиться. Ми бачили, що захоплюються території поблизу Росії. Від Маріуполя до російського кордону якихось 40 кілометрів. Розуміли, що буде спроба захопити наше місто. На превеликий жаль, в кінці серпня російські танки, російські солдати, погнавши перед собою бандитів і маргіналів, повернули війну в Маріуполь.

– Під час наступу на Маріуполь ви разом із іншими пасторами церкви щоденно копали окопи. Вручну? Техніки не було?

– Так, хоч надворі і третє тисячоліття, та єдиним спорядженням були лопати. Будували блокпости, укріплення... Все робили власними силами. Коли дізнались, що один із блокпостів поблизу Широкиного тимчасово залишився пустим, кинулись туди. Правда, якби туди прийшли сепаратисти, поняття не маю, щоб ми робили. Зброї у нас – жодної. Хіба що під танк кидалися б і кричали: "Не пустимо". На щастя, вже за кілька годин під'їхав "Азов". Також робили живі ланцюги разом із іншими активістами. Ми були готові захищати своє місто усіма можливими способами. Це надихало місцеве населення. Люди розуміли, що можна щось робити, навіть якщо у тебе немає зброї.

– Кажуть, кращих психологів, ніж священики, не знайти. Часто до вас звертаються, аби втішили і розвантажили?

– Дуже часто. Багато бійців не розуміють, що робити із заповіддю "не вбий". Та захист країни – не гріх. Часто можна почути вираз, що на війні атеїстів немає. Як би банально це не звучало, та так і є. Як тільки починаються сильні обстріли, бійці одразу починають молитись. Усі хочуть жити. Ще не бачив на цій війні ідіотів, яким було б байдуже. Хлопцям треба, щоб до них просто приїхали, поговорили, підтримали, обговорили якісь питання. У нас такі бесіди можуть по кілька годин тривати. Людям приємно, що до них в окопи хтось приїжджає просто поговорити.

– Ви допомагали вивезти людей з Широкиного. Небезпечною видалась евакуація?

– Найбільше запам'яталась зграя собак. Їх було не менше двох десятків. Бігли з дикими очима і піджатими хвостами. Ледь машину нам не збили. Пройшло буквально півхвилини, і все навколо почало палати. Тварини і справді, мабуть, відчувають небезпеку раніше за людей. Чую – бах, бабах! Вибігаю з машини, а бігти нікуди, попереду – магазин. Ну, думаю, хоч помру красиво – прямо на вітрині. Забігли в підвал, там кілька десятків людей, собаки. Мене всі запитують: "Батюшка, що робити?" Ви не уявляєте, наскільки щиро люди тоді молились. Хлопчик один без зупинки читав "Отче наш", аж поки не довезли його до безпечного місця. Ми кілька разів намагались вибігти з укриття, та обстріли одразу ж змушували бігти назад. Раптом забігає солдат і каже: "У вас є п'ять хвилин". У нас "Жигулі" і семеро людей. Одна жінка взяла невелику сумку з найціннішими речами. Кажемо їй: "Жінко, речі немає куди покласти! " Вона кидає сумку в сторону і без жодної емоції, ні на секунду не задумуючись, сідає з дитиною в машину і каже: "Я готова". Вивезли людей, усі залишились живими.

– Небезпечні ситуації часто трапляються?

– Ледь не кожного дня. Ми ж постійно в Широкине, Гранітне їздимо. Та під страшні, смертельно небезпечні обстріли потрапляли разів чотири. В Гранітному колись 12 годин сиділи в підвалі, адже лупили без перестанку, навіть на вулицю вийти не могли. В основному ми виїжджаємо з самого ранку, а ввечері повертаємось, і саме в цей час на фронті починаються "найспекотніші" години.

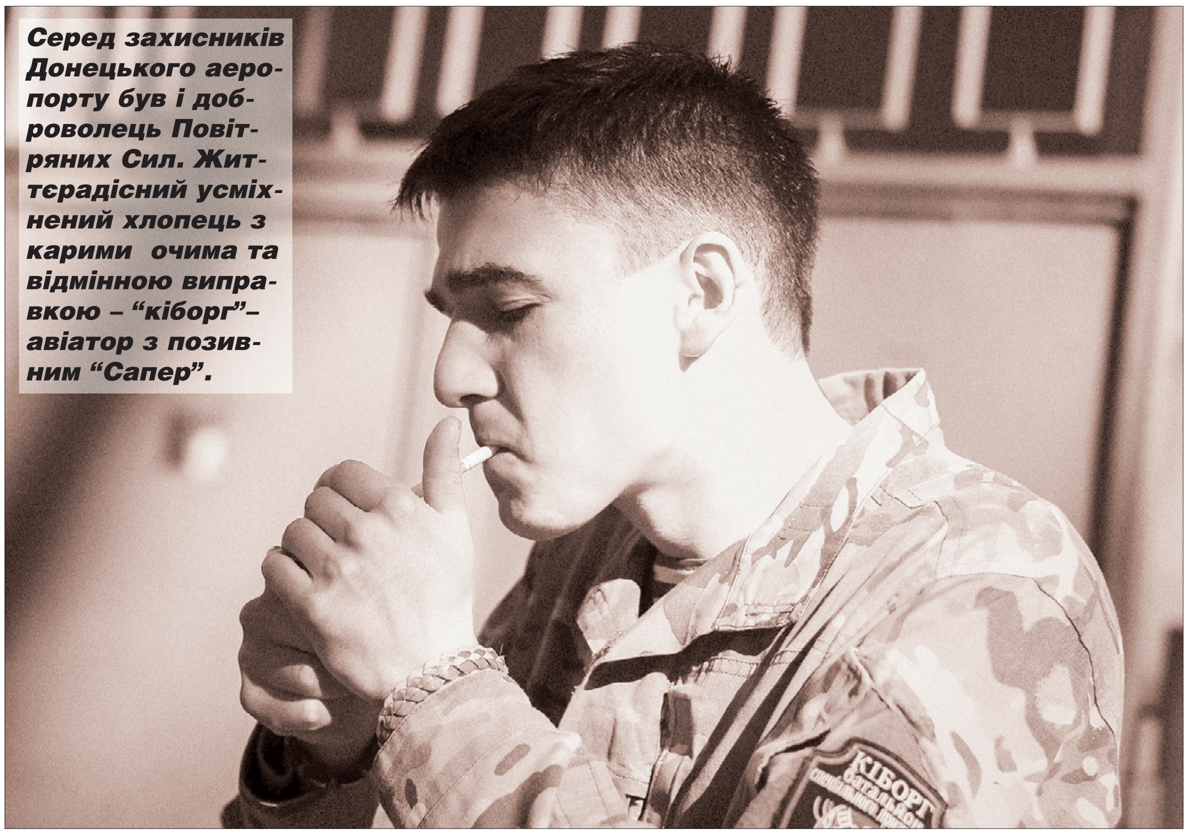
– Війна змінила вас?

– Став більш м'яким. Нам же стільки всього довелось пережити... Ми живемо на фронті. Ось уже два роки війна стоїть на порозі наших домівок. Люди одружуються, в когось народжуються дітки, а в 10 кілометрах – селище Широкине, де кожного дня гуркотить артилерія. Все це прекрасно чути в місті. Для нас це вже просто бек-вокал.

***Спілкувалась Анастасія Олехнович.
"Крила України".***

Авіатор “Сапер” – оборонець Донецької фортеці

Серед захисників Донецького аеропорту був і доброволець Повітряних Сил. Життєрадісний усміхнений хлопець з карими очима та відмінною вправкою – “кіборг”– авіатор з позивним “Сапер”.

Життя – це просто дивна казка, воно непередбачуване, гірке і солодке, одноманітне і барвисте, часом сумне і радісне, але безумовно – дивовижне й цікаве. А найголовніше – дається один раз. Для деяких людей життєвий шлях доволі простий, для інших же – сповнений випробувань. Хтось здається, а хтось йде до кінця. Ось і в нашого Героя життєвий шлях непростий. Вік 24 роки – такий молодий, а вже загартований пеклом війни. Знайомтеся – офіцер Повітряного командування “Захід” старший лейтенант Олександр Рочняк.

Народився Сашко в мальовничому містечку Ямпіль, що на Вінниччині, в родині державних службовців. Має молодшого брата. Дитинство його проходило насичено, адже Сашко ніколи не сидів на місці – завжди щось вигадував та експериментував. Якось одного разу хлопець побачив на вулиці людину у військовій формі. Відтоді його не полишали думки про військовий фах. В нього з'явилась мрія стати військовим. Саме мрія дитинства дала Олександру поштовх вступити до Кам'янець-Подільського військово-інженерного інституту. Склавши на відмінно іспити, вступив на факультет бойового застосування та управління діями інженерно-саперних підрозділів, де готували фахівців для інженерних військ. Під час навчання Сашка у виші склалося так, що вже в кінці третього курсу факультет перевели до Національної академії Сухопутних військ імені Петра Сагайдачного. То ж навчання курсант продовжив вже у Львові. П'ять років пролетіли як один день. Згодом – довгоочікуваний випуск молодих офіцерів, де лейтенант Рочняк крокує урочистим маршем. Отримавши направлення на посаду командира інженерного взводу в 114-ту бригаду тактичної авіації, що на Івано-Франківщині, молодий офіцер приступив до виконання функціональних обов'язків. Це був перший шабель в офіцерській кар'єрі, на який він став улітку 2014 року.

Коли на сході країни спалахнули бойові дії, молодий офіцер не міг залишатися осторонь. Оскільки посада в частині не передбачала участі в антитерористичній операції, Сашко одним із перших написав рапорт командуванню на відрядження в зону АТО добровольцем. Командир військової частини клопотання задовольнив. І вже через декілька днів до бригади надійшла телеграма відрядити лейтенанта Рочняка до 95-ї окремої аеромобільної бригади на посаду заступника командира батальйону з оперативного забезпечення. Не зволікаючи, хлопець у той же вечір виїхав до Житомира, а вже наступного дня був у Слов'янську.

Війна для добровольця почалася на початку серпня 2014 року. Рішенням командира частини лейтенанту Рочняку було поставлено завдання виконувати обов'язки в інженерно-саперній роті, це була для нього добре знайома справа. Саме у Слов'янську “Сапер”, разом із бійцями роти, виїжджав на бойові завдання: розміновував місцевість після визволення, знешкоджував мінні загородження, фугаси, розтяжки, знищував артилерійські снаряди та проводив утилізацію ворожих боєприпасів.

– Я виконував звичну мені роботу, нічим не відрізнявся від інших хлопців, – говорить Сашко. – Один необережний крок міг коштувати життя не лише мені, а й побратимам. В такі хвилини перед очима минало все. Адже сапер помиляється лише один раз.

Після недовгого перебування у Слов'янську бійця направляють до селища Піски Ясинуватського району Донецької області. Крізь селище на той час проходила лінія фронту, там відбувалося збройне протистояння між українськими силовиками та терористичними збройними формуваннями. Бої велися за встановлення контролю над летовищем Донецького міжнародного аеропорту, що мав стратегічне значення. Та одного разу, отримавши наказ, вже вночі, він разом з побратимами висунувся у напрямку Донецького аеропорту. Про нічний рейд Олександр Рочняк намагається розповідати дуже спокійно.

– Вночі я та інші бійці у складі групи висунулися у напрямку ДАПу. Наша колона складалася з чотирьох БТРів та двох танків, які її супроводжували. Стояло завдання зайняти позицію нового терміналу “Донецької фортеці”. Старий термінал на той час був під контролем “Правого сектору”. Ніч, нічого не видно, ліхтарі та фари вмикати не можна, було важко зорієнтуватися. А в той час по нас йшов шквальний обстріл, різна техніка була задіяна, навіть важка артилерія, – розповідає “кіборг”. – Коли їхали вздовж Донецького летовища, то все пішло не за планом. Сталося так, що під час маршу один з наших танків підбили найманці. Башта від танка аж відлетіла, екіпаж згорів живцем... Тоді було прийнято рішення: на шаленій швидкості їхати до ДАПу, оскільки доля секунди – і нас могли знищити. Коли ж заїхали на територію, помітили біля споруди російські танки Т-72, а ось аеропорт вцілілим побачити так і не вдалося. Все було настільки швидко, хлопці зіскочили з БРТів та скинули свій БК. Поки розвантажувалися, весь час нас прикривав танк і міномети. До речі, ми мали дуже великий боєкомплект різноманітної зброї. Вивантажившись, техніка поїхала на базу. Від аеропорту до села Піски було лише 5 кілометрів.

Саме тоді настало справжнє пекло для кіборгів, злітно-посадкова смуга палала вогнем, безперервно було чути вибухи, свисти куль. Але про відступ хлопці навіть думати не сміли, адже ніхто не має права приходити на нашу рідну землю та диктувати свої умови. Хлопцям було важко орієнтуватися у повній темряві, плану аеропорту вони не мали, та і не знали, чи є проросійські найманці в будівлі. Спочатку хлопці зайняли одну з кімнат, де і залишили свої речі, зброю, їжу… Три дні знадобилося, щоб повністю дослідити позицію нового терміналу. Зайнявши її, бійці розмістилися на першому поверсі ДАПу. Аеропорт був повністю під контролем українських військових, кожен займав свою позицію і знав план будівлі. Бої точилися не лише ззовні аеропорту, а й дуже часто всередині. Сепаратисти постійно намагалися прорватися. Без світла, без тепла, але з волею до перемоги щодоби кіборги летовища відбивали атаки бойовиків. Там не було години, щоб не прилітали ворожі снаряди, постійно докучали танки і міномети, працювала важка артилерія. Кожен день ризикувати власним життям увійшло у звичку.

– Перші дні не давали собі відпочити: не спали, навіть нічого не їли, лише пили воду, – згадує Олександр і додає, – але згодом, коли побачили, що люди занадто стомлені, то поділили чергування, щоб давати один одному перепочити.

Командування не полишало бійців, періодично, раз в три дні, направляли до хлопців танк, який привозив їжу, воду та боєприпаси.

– Тільки мріяти можна було про приведення себе у порядок. Тіло кололо пилом від скловати, що в терміналі була усюди, вмивалися тільки вологими серветками, бо жодного разу не було можливості скинути із себе броник”, – посміхається “Сапер”.

Неодноразово Олександр вступав у бойові зіткнення з ворогом, але про найбільш вражаючий бій в аеропорту старший лейтенант Рочняк розповідає особливо відверто:

– Одного разу, коли найманці черговий раз намагалися прорватися в аеропорт, я був на позиції. І побачив в іншому крилі споруди ворожого снайпера, який зайняв позицію. Попереду мене – дверний прохід, посередині якого була металева труба, і на трубі висіли кайданки. Такі металеві, гарні, можливо, що раніше там когось приковували ними. А далі, як у кіно, – уповільнена зйомка: лише секунда, я підіймаю очі і погляд мій направлений в одну точку. Спостерігаю, як в іншому крилі снайпер зайняв позицію і робить постріл в мене. І в той момент я розумію, що врятуватися не вдасться. Але, на щастя, пуля від снайперської гвинтівки б'є в наручники, які висять навпроти мене, і від кайданків поруч рикошетить стіну. Я відразу ж впав на бік, у мене була мить, щоб укритися від наступного прямого пострілу. Найстрашніше було навіть не воювати в аеропорту, а виїжджати з нього. Оскільки шлях на виїзд пролягав лише по злітно-посадковій смузі, яка повністю прострілювалася. Боявся не доїхати, – зізнається “Сапер”.

Перед ротацією Сашко в руїнах знайшов магніт з назвою “Донецький аеропорт – краса і сила”.

– Деякі люди, які їдуть з подорожі, привозять на згадку якусь річ, переважно це магніти. Ось і я привіз додому сувенір, він в мене на холодильнику висить, – з посмішкою мовить “кіборг”.

На щастя, бійці втрат в живій силі не зазнали, але, на жаль, були поранені. Вересень та жовтень восени 2014 року двадцять п'ять кіборгів боронили новий термінал Донецького аеропорту, серед них – і наш Герой. Справжні мужні чоловіки наші українські військові. Зв'язок з рідними був відсутній, але хлопець вірив – вдома про нього думають щомиті та батьківська молитва служить йому оберегом.

Справжньою гордістю не лише для батьків, а й для рідного брата став Сашко. Після подій на сході молодший брат Владислав твердо вирішив пов'язати своє життя з армією. Зараз навчається на першому курсі у Національному авіаційному університеті, що у Києві.

Неодноразово Олександр показував свою відповідальність перед державою. Це людина, яка має свою гідність та патріотизм. Героєм себе не вважає, але твердо вірить у перемогу і відновлення довгоочікуваного миру на рідній землі. Звичайно, як і будь-який офіцер, Олександр мріє про підвищення у військовій кар'єрі та про чергове військове звання, на яке наш Герой дійсно заслуговує.

Начальником Генерального штабу старший лейтенант Олександр Рочняк нагороджений нагрудним знаком “За досягнення у військовій службі”.

Та не менш заслуговано та омріяною нагородою для офіцера стало б отримання нагрудного знака “За оборону Донецького аеропорту”.

Ірина Баранова,
Олександра Качмар.

"Халк": "Дружині пообіцяв, що обов'язково повернусь"

Ця розповідь про незвичну, як для військового, людину, та ще й чоловіка з очима і посмішкою молодого Бена Афлека – дуже сором'язливого Героя. На перший погляд старший солдат Роман Винярський не вражає ані виправкою, ані металом у голосі. І тільки після спілкування із побратимами починаєш розуміти, що то за Воїн з красномовним позивним "Халк". Починаєш дізнаватись, скільки користі приніс він на своєму дійсно бойовому пості, тримаючи оборону на "Зеніті" – форпості українських військ біля Донецького летовища.

Народився Роман у селищі Купичволя, що на Львівщині. Разом з мамою доводилось вести звичайне для сільської місцевості домашнє господарство, в якому – і корівка, і різноманітна птиця, і город. Хлопець ріс серед пастельних пейзажів дуже спокійним і неговірким, а весь свій вільний час присвячував пошуку і вивченню книжок про зброю. У бібліотеці юнака вже пізнавали "за скрипом двері".

Після школи юнак вступив до Львівського технікуму залізничного транспорту, де здобув фах електромонтера контактної мережі. Але бажання пов'язати життя з мрією дитинства та вдягнути однострій привело його до армії. Йому було лише двадцять два, коли почалися події на сході. Роман усвідомив, що його місце – на передовій: "Поїхати хотів, як тільки почались перші ротації "Дикої качки". У січні дружина подарувала мені сина, але моє бажання воювати не зникло. І я, все ж таки, наприкінці березня потрапив туди".

Нарешті дитяче захоплення Романа всім, що стосується зброї, стало в пригоді. Коли було задоволено подання хлопця потрапити на передову, всі набуті знання відкрилися в новому ракурсі. Беручи до рук ту чи іншу зброю, юнак відчував її наче живу та впізнавав у кожній одиниці стару знайому. "Пастор" – один зі старших офіцерів загону, із захопленням розповідав про ідеальний порядок, що прищепив на посту Роман: "На "Вінниці" зброя завжди була вчасно обслугована та підготовлена до застосування необхідна кількість боєкомплекту. Спорядження стрічок, заповнення магазин-коробок доведено до автоматизму. Відпрацювали по ворогу, відразу безвідкладно обслужили свої "залізяки". Цих хлопців не можна було заскочити зненацька, вони у будь-який час були готові до бою".

А ще про пост, на якому ніс бойове чергування Роман, побратими з "Зеніта" жартують: "Винница – замечательный пост! В смысле – много чего замечающий". Саме з "Вінниці" добре проглядалася околиця "Бутовки", і хлопці, що мали тепловізори, в темну пору доби пильно стежили за обстановкою не тільки біля "Зеніта". Будь-який підозрілий рух – і наші воїни попереджали по рації сусідів. А якщо тривога виявлялася виправданою, то й підтримували вогнем. Домінуючі висоти шахти і самого "Зеніта" не давали ворогу спокою, то ж і діставалося на їх долю чимало і вдень, і вночі.

Сам Роман про чатування на передовій згадує так: "З першого дня нашого перебування у зведеному загоні ми на собі відчули, що таке справжні обстріли, які повторювались майже кожного дня. З нашого поста "Вінниця" було дуже зручно прикривати від атак бойовиків бойових побратимів із 11-го тербату, що тримали оборону на шахті "Бутовка". Бувало по-різному: спочатку бувало і страшно, але ми швидко звикли, завжди діяли злагоджено".

Роман кожний бій приймав, як данину, миттєво ставав до прицілу й не секунди не затримувався з відповіддю, та ще й хлопців тримав у тонусі. Після відбиття атак побратими, що стали справжніми друзями, старший прапорщик Олександр Вітрук з позивним "Небо" та старший сержант Сергій Богданов з позивним "Рись", постійно дивувались з "Халка": як йому вдається демонструвати таку моральну стійкість та витримку. А хлопець жартома відповідав, мовляв, я звичайнісінький флегматик...

А в один із днів "Вінниці" дісталося особливо жорстоко: пряме влучання в позицію кулеметників – і від неї майже нічого не залишилось. Кулемет було пошкоджено так, що здавалося, він вже ніколи не застрекотить. Романа на посту в той день не було, на той час його вже госпіталізували з пораненням.

Про отримане поранення в плече Роман розповідає так, наче досі здивований: "Я не вірив, що зі мною щось взагалі може трапитись, адже дружині пообіцяв, що обов'язково повернусь, незважаючи ні на що. Якось, після чергового бою і артобстрілу, я побіг за боєприпасами для кулемета до сховища, але раптом знову почався обстріл. Снаряд САУ зірвався неподалік від мене, ударною хвилею повалило на коліна, і я відчув сильний біль у лівому плечі. Тоді я й не подумав про поранення, здалося, що то просто якийсь камінчик в мене відрикошетив. Я зміг підвестись та добігти до сховища. Як пізніше виявилось, в мене влучив уламок снаряда. До речі, так і ношу в собі його. Так би мовити, на пам'ять", – посміхається хлопець.

Стали в пригоді аптечки, зібрані волонтерами. Роману швидко надали першу медичну допомогу. Згодом вже на МТЛБ евакуювали в мобільний шпиталь. Лікарі казали, що після вибуху бійцю сильно пощастило. Але уламок дістати так і не вдалось, він залишиться в плечі хлопця на все життя. Під час перебування у шпиталі Романа дуже тягнуло назад на передову, до товаришів. Але лікування затягнулося на місяць, й на "Зеніті" відбулась зміна ротацій. Тож з побратимами довелося побачитись вже при поверненні до Василькова.

Чи-то материнська молитва, чи сльози дружини під колискову сину Андрійчику, якому не виповнилося тоді й піврочку, – але додому Роман повернувся живим і здатним тримати зброю. Солдат, наче у сорочці народився: уламок не завдав йому значних пошкоджень.

Сьогодні старший солдат Роман Винярський продовжує службу на посаді оператора відділення бойового управління командного пункту зенітного ракетного полку, що на Львівщині. Військовий не полишає думки, за першої ж нагоди, повернутись на передову.

Незламна воля до перемоги, щира любов до військової справи зробили зі звичайного, на перший погляд, хлопця справжнього героя. 20 серпня 2015 року за виявлені у захисті державних інтересів особисту мужність і відвагу, зміцнення обороноздатності та безпеки України указом Президента України №480/2015 старшого солдата Романа Винярського було нагороджено державною нагородою медаллю "Захиснику Вітчизни". Не менш важливою для молодого військового стала і відомча нагорода – почесний нагрудний знак начальника Генерального штабу "За взірцевість у військовій службі" III ступеня.

Ірина Баранова.

Авіатори приймають пластунів

На базі Івано-Франківської бригади тактичної авіації розпочався табірний збір – авіаційний вишкіл "Ешелон-2016".

Заступник командира бригади по роботі з особовим складом підполковник Олександр Кухарук повідомив: "Це вже традиційний захід, який щороку розпочинає на Франківщині Національна скаутська організація України "Пласт". У вишколі беруть участь представники організації зі всіх куточків України. У ході заходу пластуни ознайомились з історичним та бойовим шляхом бригади, відбулась тепла та цікава зустріч дітей з льотним складом".

Справжньою родзинкою зустрічі стала звістка про те, що один з льотчиків також перебував свого часу у складі "Пласту". Захід продовжився відвіданням об'єктів військового аеродрому та показом зразків техніки та озброєння.

Ірина Баранова.

"Потяг Єднання України" вирушив на схід

20 квітня з Києва стартувала Всеукраїнська акція "Потяг Єднання України "Труханівська Січ", до якої активно долучилися й військовослужбовці Збройних Сил України.

Акція започаткована за ініціативи 86 громадських та волонтерських організацій та пройде маршрутом: Київ – Полтава – Харків – Слов'янськ – Краматорськ – Костянтинівка – Дружківка – Бахмут – Лиман – Лозова – Красноград – Київ.

Президент України Петро Порошенко надав підтримку проведенню акції та підписав відповідне розпорядження. Зазначений проект спрямований на сприяння консолідації суспільства, піднесення патріотичного духу громадян, розвиток волонтерського руху, розвінчування міфів російської пропаганди, активізацію міжрегіонального співробітництва, посилення діалогу та зміцнення взаєморозуміння жителів різних регіонів держави у справі розбудови України.

Акція розпочалася з концерту на Привокзальній площі столиці, виступів представників громадських організацій, представників державних установ, які зробили вагомий внесок у підготовку та організацію проекту. Під час проведення цього заходу Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет благословив, освятив потяг та учасників проекту, й зазначив: "Правда з нами, з нами Бог, з нами перемога!".

Мета заходу – організація та проведення у населених пунктах, військових частинах (підрозділах) інформаційно-пропагандистської, військово-патріотичної роботи, виконання військово-патріотичної пісні та пропаганди військової служби за контрактом у Збройних Силах України серед цивільного населення, молоді та військовослужбовців.

У ході поїздки об'єднана команда волонтерів, освітян, журналістів, документалістів, митців, громадських діячів та військових (понад 200 осіб) планує проводити різноманітні заходи на зупинках у населених пунктах. Зокрема, це – мистецькі акції, лекції, тренінги, майстер-класи, фестивалі та обмін культурними надбаннями.

Полтава першою зустріла "Потяг Єднання". Волонтерів, митців, музикантів та військових вітали місцеві мешканці, представники органів місцевого самоврядування, духовенства, школярі. Вони передали подарунки дітям та військовослужбовцям на Схід України.

Харків

У приміщенні залізничного вокзалу Харкова була поставлена імпровізована сцена, де відбувся концерт за участю творчих колективів, волонтерських організацій, Збройних Сил України, військового оркестру Харківського університету Повітряних Сил та ін.

Також перед присутніми виступили представники громадських організацій та державних установ.

Слід зазначити, що захід зібрав велику кількість глядачів. Окрім подорожуючих, до приміщення залізничного вокзалу завітало багато мешканців Харкова, які тепло підтримали учасників концертної програми.

Слов'янськ

У місті Слов'янськ акцію тепло зустріли представники місцевої влади, громадські активісти, волонтери, мешканці міста, представники духовенства. Традиційно коровай став символом консолідації українського суспільства з різних куточків держави.

Після цього учасники акції розділилися на групи та вирушили до військових частин та шкіл. На місцях вони проводили майстер-класи з малювання, тренінги з тактичної медицини, музичні концерти та спілкувалися з учнями та військовослужбовцями.

Також у ході заходу волонтери вручили молоді подарунки, які надійшли з Києва, Вінниці, Дніпропетровська та інших міст. У свою чергу місцеві юнаки та дівчата передали учасникам акції вітання та сувеніри військовим які перебувають на передовій.

Крім цього, в одній з військових частин відбувся виступ Зразково-показового оркестру Збройних Сил України, який також мандрує "Потягом Єдності України".

В рамках акції, **у Слов'янську та Краматорську** представник Центру розмінування Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України майор Володимир Требунський провів інструкторсько-методичні заняття з робітниками залізниці, учнями місцевих шкіл та мешканцями міст на тему: "Мінна безпека".

Оскільки в районі проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей терористи залишили багато вибухонебезпечних предметів, місцевому населенню вкрай важливо донести інформацію про ступінь загрози, яку становлять неприємні "сюрпризи".

Під час занять фахівець-сапер продемонстрував основні види боєприпасів промислового виробництва та саморобних вибухових пристроїв, що найчастіше трапляються в районі проведення бойових дій.

Основна увага зосереджувалась на заходах безпеки та особливостях поведінки у разі виявлення підозрілих предметів. Під час проведення занять місцеве населення дізналося багато нової корисної інформації, яка дозволить вберегти своє здоров'я та життя близьких.

– Висловлюю щирі сподівання, що даний матеріал принесе користь та зменшить кількість постраждалих від вибухонебезпечних предметів серед місцевого населення, – зазначив керівник заняття.

Покровськ (колишній Красноармійськ)

Привітати митців, волонтерів, представників Збройних Сил України прибули заступник міського голови Юрій Третяк, заступник декана Індустріального інституту Микола Яцюк, заступник військового комісара по роботі з особовим складом Красноармійсько-Селідовського ОМВК старший лейтенант Віталій Чухно, голова Красноармійської молодіжної ради Михайло Лоба та інші.

Протягом дня на площі Шибанкова відбулися благодійні заходи: виступ студентів місцевого інституту в підтримку акції "Збережи життя дитини" та концерт від Зразково-показового оркестру Збройних Сил України музикантів Андрія Березюка та Івана Білого. Поряд проводилися майстер-класи з виготовлення оберегів-мотанок, розписування писанок і малювання плакатів. Особливу зацікавленість місцеві мешканці виявили до питань мінної безпеки та домедичної допомоги.

Також представники Збройних Сил завітали до бійців однієї з військових частин поряд з Донецьком. Вони передали вітання з пасхальними святами та подарунки від учнів Києва.

Костянтинівка

В день величного свята Вербної Неділі учасники "Потягу Єднання України "Труханівська Січ" вітали мешканців міста Костянтинівка Донецької області.

На привокзальній площі колектив Потягу зустріли заступник міського голови Надія Тиха, начальник відділу культури Ольга Хоменко, волонтери, представники духовенства, ансамбль народної пісні місцевого Палацу культури "Горицвіт" та духовий оркестр міста.

Після урочистостей групи Всеукраїнської акції Єднання виїхали до місцевих шкіл та військових частин, а вже ввечері на мешканців міста чекав концерт всього творчого колективу "Потягу Єднання".

В одній з військових частин капелан отець Іван провів богослужіння, освятив гілля верби та привітав захисників Батьківщини зі святом.

В рамках акції творча група військових митців презентувала музичні вітання.

Варто зазначити, що під час цих заходів на території частини працювали волонтери-психологи, які надавали індивідуальні консультації щодо бойового стресу та методів саморегуляції, в питаннях підготовки до демобілізації.

Волонтери передали бійцям батальйону подарунки та вітання, які з любов'ю виготовили учні шкіл Києва.

Учасники заходів відвідали каплицю, збудовану власними силами військовослужбовців та вшанували пам'ять загиблих захисників України хвилиною мовчання.

Дружківка

Місцеві мешканці зустріли учасників акції короваєм, квітами та пам'ятними сувенірами. Далі гості вже традиційно відправилися до навчальних закладів та військових частин, які дислокуються в регіоні. Учні шкіл та ліцеїв зустріли гостей святковими концертами та провели екскурсії по своїм класам розповідаючи про численні досягнення та перемоги. В свою чергу представники акції проводили майстер-класи, виступи музикантів, заняття з надання першої домедичної допомоги та проведення серцево-легеневої реанімації, консультації психологів, інструкторсько-методичні заняття по мінній безпеці та дарували подарунки, які на Донбас передали учні з усіх куточків України.

Представники Збройних Сил України передали громадським діячам міста Дружківки продукцію контрпропагандистського спрямування "Україна любить свій Донбас", "Наш Донбас: сучасне та майбутнє", "Територія без майбутнього" для розповсюдження серед місцевого населення.

Волонтер-координатор громадської організації Ірина Кірікова подякувала солдатам за мирне небо над головою.

– Ми дуже вдячні вам за те, що ви з нами, що звільнили нас, що ми живемо в своїх українських домівках та спокійно спимо. Ви залишили свій дім, родину заради миру незалежної, сильної України. Повертайтеся після звільнення Донбасу від окупантів живими та неушкодженими, – наголосила волонтерка.

Варто зазначити, що в цій акції важливу роль відіграли військові капелани та місцеве духовенство Української Православної Церкви Київського Патріархату з благословлення Святійшого Патріарха Філарета.

Феміда в чорнобильській зоні

Ось і минули 30-ті роковини Чорнобильської трагедії. Поруч із сотнями тисяч інших ліквідаторів у зоні ліквідації наслідків катастрофи виконували обов'язки й працівники військових правоохоронних органів. Інакше й бути не могло, адже екстремальні умови завжди створюють прецедент для правопорушень, а за умови величезної кількості задіяних військ без співробітників військових прокуратур ця проблема вирішеною бути просто б не могла. Згадаймо ще раз – як це було...

Після аварії на ЧАЕС для ліквідації наслідків аварії у трьох військових округах – Київському, Прикарпатському та Білоруському, були сформовані оперативні угруповання, до складу яких увійшли підрозділи цивільної оборони, інженерних військ, РХБЗ, військово-будівельні загони, які в порядку мобілізаційного розгортання комплектувалися в основному військовозобов'язаними запасу. Вперше тоді працівникам військової прокуратури довелось виконувати свої обов'язки в екстремальній ситуації – в умовах реального радіаційного забруднення значної території.

За три роки через угруповання Київського військового округу пройшли майже 300 000 осіб, середній вік яких складав 35-40 років. Там, де є війська, завжди знаходяться і підрозділи військової прокуратури. Відповідно до директиви Генерального штабу в Київському військовому окрузі 10 червня 1986 року була сформована 110-та військова прокуратура чисельністю 15 офіцерів із місцем дислокації у с. Оране Іванківського району Київської області. Першим військовим прокурором було призначено підполковника юстиції І. В.Овчаренка. На базі прокуратури було сформовано дві прокурорсько-слідчі дільниці при оперативних групах в с. Радча Овруцького району Житомирської області та с. Рудаков Хойницького району Гомельської області, де перебували по два офіцери: помічник прокурора та старший слідчий. Військовий прокурор та його заступник були кадровими військовими юристами, котрі призначалися без виключення зі списків особового складу за основним місцем служби.

Часу на комплектування особового складу та матеріально-технічного забезпечення прокуратури відводилося дуже мало: в перші три дні необхідно було отримати для роботи в польових умовах намети, столи, шафи, сейфи тощо. В організації діяльності 110-ї військової прокуратури як у період її становлення, так і в подальшому брали активну участь керівники військової прокуратури Київського військового округу і офіцери апарату В.І.Васильєв, Є.М.Левченко, В.А.Яровиков, В.І.Кравченко, П.Г.Куненко, які виїздили в м.Чорнобиль для надання практичної допомоги в роботі. У стислі терміни з числа найбільш підготовлених юристів-військовозобов'язаних запасу було сформовано офіцерський, сержантський та рядовий склад підрозділів. Завдяки цьому мобілізаційне завдання було виконано своєчасно. Особовий склад прокуратури з усім майном у встановлений директивою термін в повній бойовій готовності до роботи в польових умовах прибув до місця дислокації.

В перший же день розташування на місцевості було встановлено намети, розміщено особовий склад, вирішено питання харчування, відпочинку, речового забезпечення (спецодягом), зв'язком з оперативною групою Прокуратури СРСР, яку на той час очолювали по черзі М.А.Баженов, В.В.Найдьонов, А.С.Побеженов Військовим прокурором було встановлено службову взаємодію з командуванням оперативних угруповань, з офіцерами прокуратури організовано та проведено заняття з загальновійськових статутів, вивчення основних положень законодавства СРСР, "Положення про військову прокуратуру", наказів та методичних вказівок Головної військової прокуратури, а також вжито заходи щодо виготовлення топографічних карт з нанесенням місць дислокації військових формувань та радіаційною обстановкою.

Вже протягом першого м'ясця стало зрозуміло, що у зв'язку з великим навантаженням та браком професійного досвіду у військовій

сфері в офіцерського складу прокуратури потрібно терміново щось міняти. Головною військовою прокуратурою було прийнято рішення стосовно заміни мобілізованих офіцерів на кадрових прокурорсько-слідчих працівників 110-ї військової прокуратури зі складу інших військових прокуратур. З прибулими прокурорсько-слідчими працівниками було організовано та проведено навчальні збори із залученням фахівців РХБЗ, медичної служби, доведено вимоги щодо суворого дотримання заходів безпеки в зонах підвищеної радіації, використання приладів радіаційного контролю та засобів індивідуального захисту. Одночасно було створено умови для покращання побуту, що дало можливість до осені розташувати прокуратуру в трьох утеплених і облаштованих наметах та чотирьох модулях. Завдяки спланованим та проведеним організаційним заходам під безпосереднім керівництвом підполковника юстиції І. В.Овчаренка і його заступника майора юстиції Г.О.Антонова особовому складу були створені нормальні польові умови для праці та відпочинку, що в подальшому дозволило значно підвищити морально-психологічну стійкість особового складу, своєчасно проводити ротації працівників, мобілізувати людей на виконання поставлених перед ними завдань. Для вирішення питання захисту здоров'я особового складу була організована медична комісія, завданням якої було проведення додаткового медичного обстеження, що дало змогу своєчасно виявляти у працівників загострення хронічних захворювань в умовах підвищеного радіаційного фону.

Які ж основні завдання стояли перед особовим складом 110-ї військової прокуратури?

Основні зусилля оперативного складу прокуратури зосереджувалися на забезпеченні завдань з охорони життя і здоров'я людей, залучених до робіт із ліквідації наслідків аварії, будівництва нових об'єктів та їх нормальної експлуатації, а також раціонального використання трудових ресурсів і робочого часу, додержання встановлених норм охорони праці та оплати праці. Крім того, працівники військової прокуратури опікувалися питаннями охорони будівель та майна евакуйованого населення, охорони громадського порядку, встановленого режиму в'їзду в зону, пересування і виїзду, додержання санітарно-гігієнічних норм, карантинних правил, законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Крім загальних завдань, що зазвичай виконуються прокуратурами гарнізонів, головним напрямом діяльності військової прокуратури був нагляд за дотриманням вимог законодавства стосовно охорони здоров'я особового складу військових формувань, проведення індивідуально-виховної і роз'яснювальної роботи з військовослужбовцями та цивільними працівниками. В екстремальних умовах присутнє необхідність бути поруч із людьми, військові юристи постійно перебували в місцях дислокації військових частин та окремих підрозділів, активно працювали на попередження та недопущення правопорушень. Більшість солдатів, сержантів та офіцерів проявляли сумлінність та вірність військовому обов'язку. Але були й такі, хто на людському горі хотів заробити: вчиняли квартирні крадіжки, на вкрадені кошти закуповували в Києві майно та потім перепродували за спекулятивними цінами у Чорнобилі. До таких осіб суворо застосовувалася сила закону, але при цьому виникало багато складнощів при виявленні та розслідуванні кримінальних справ. Вони полягали у відсутності комендатур та гауптвахт у перші місяці, проведення експертиз було можливим тільки в Києві чи обласних центрах на відстані до 100 км, плинності кадрів прокуратури по закінченню термінів відрядження, а також отриманні максимально допустимих норм радіаційного опромінення, у зв'язку з чим виникала необхідність передачі кримінальних справ від одного слідчого до іншого. Одночасно з цим проводилася безперервна заміна особового складу військових формувань, що потребувало відряджень прокурорсько-слідчих працівників в різні міста до місць проживання свідків, потерпілих та інших учасників розслідувань. У зв'язку з тим, що військового трибуналу гарнізону в чорнобильській зоні не було, це додавало додаткових складнощів щодо передачі розслідуваних кримінальних справ до суду. Справи в суді розглядалися військовими суддями, відрядженими зі всієї країни. Захист обвинувачуваних та підсудних здійснювали адвокати, направлені в Чорнобиль в порядку мобілізації. Завдяки ефективній роботі 110-ї військової прокуратури на основі набутого досвіду вдалося багато чого зробити на високому юридичному та професійному рівні. Необхідно зазначити, що всі злочини, скоєні в умовах неочевидності, були розкриті. У термін до одного місяця слідством закінчено майже 90 відсотків кримінальних справ. У своїй щоденній копіткій та складній, але такій необхідній роботі, офіцери постійно відчували дієву допомогу та підтримку Головної військової прокуратури та керівництва прокуратури Київського військового округу – генерал-майора юстиції В. Васильєва, а потім О. Фролова, які багато разів приїздили в польовий табір, цікавилися роботою і побутом прокуратури, допомагали і словом і ділом. З кожним днем колективом 110-ї військової прокуратури напрацьовувався безцінний досвід, з допущених помилок своєчасно робилися висновки, ефективність роботи постійно підвищувалася, що з успіхом реалізовувалося в прокурорсько-слідчій роботі. Командуванням оперативних угруповань діяльність прокуратури з підтримання суворого статутного порядку серед особового складу, який виконував відповідальні урядові завдання, незмінно оцінювалося тільки з позитивної сторони.

Спільні з командуванням оперативних угруповань заходи дозволили стабілізувати обстановку, а в подальшому значно скоротити злочинність. Завдяки принциповості і наполегливості військових прокурорів І.В.Овчаренка, А.С.Сухотіна та інших для контролю за радіаційною обстановкою командуванням в районі ЧАЕС була створена спеціальна група контролю, розроблено план і графік її роботи. У результаті вдалось виявити і вилучити велику кількість джерел радіоактивного забруднення, активізувати і спрямувати в необхідне русло пропаганду заходів радіаційної безпеки.

У зв'язку з розпадом Радянського Союзу і набуттям Україною незалежності, створенням нових державних інститутів та проведеними структурними та організаційними змінами в оборонній сфері, в 1992 році 110-а військова прокуратура була розформована.

Військові прокурори та слідчі за шість років діяльності прокуратури показали себе фаховими військовими юристами, проявили витримку, мужність, внесли вагомий професійний вклад до справи подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Багато з них нагороджені урядовими та відомчими відзнаками. Хотілося б згадати всіх – і живих, і тих, кого немає поряд з нами, та висловити велику вдячність офіцерам, які вистояли у нерівній боротьбі з радіацією.

“Я дякую тобі...”

Звітний концерт Центру військово-музичного мистецтва Повітряних Сил Збройних Сил України, що днями пройшов у Вінниці з промовистою назвою “Я дякую тобі...”, зібрав у гарнізонному будинку офіцерів численних прихильників своєї творчості. В рамках програми увазі глядачів був представлений сольний виступ соліста Центру Ігоря Безпалька з презентацією авторських пісень, що пройшов у супроводі музичного колективу “Наш день”.

Ігор Безпалько розповів присутнім історію створення пісні, назву якої перебрав на себе концерт:

– Пісня “Я дякую тобі” писалася тихенько, в підвалі, щоб дружина не знала (посміхається). Цю композицію я присвячую саме їй.

Після презентації композиції, Ігор подарував дружині, яка була присутня в залі, букет квітів. А згодом познайомив присутніх зі своєю донечкою Альоною та виконав з нею пісню “Сім'я”.

Охочих насолодитися вишуканою українською музикою було чимало, тож всі музичні номери аудиторія сприймала на “ура”. Більше того, концерт був наповнений сюрпризами для глядачів. Перед публікою виступили наймолодша учасниця концерту Тетяна Олексієнко, а ще Ісак Домінгос, Віра Майборода, Надія Назарчук та Оксана Кулик. Крім музичних номерів, поціновувачі танцювальних колективів мали змогу побачити виступи представників танцювальної студії “Шахіна” різних вікових категорій. Колоритна музика, вокальні номери та танцювальні виступи не залишили байдужими жодного глядача. А патріотичні композиції в прямому сенсі підіймали вдячну аудиторію на ноги.

Варто зазначити, що Центр військово-музичного мистецтва вже давно відомий широкому загалу. Так, разом з благодійним фондом “Подільська громада” військові дали 8 благодійних концертів по районах Вінниччини під лозунгом “Я захисник – я цим пишаюсь”. В результаті вдалося зібрати більше 400 тисяч гривень та 90 тонн продуктів для бійців АТО. Проведений концерт не став винятком, тож організатори пустили залом скриньку для пожертв. Свідомі глядачі активно долучилися до акції, і протягом концерту вдалося зібрати майже 4 тисячі гривень.

Ярослава Зоріна. “Крила України”.
Фото автора.

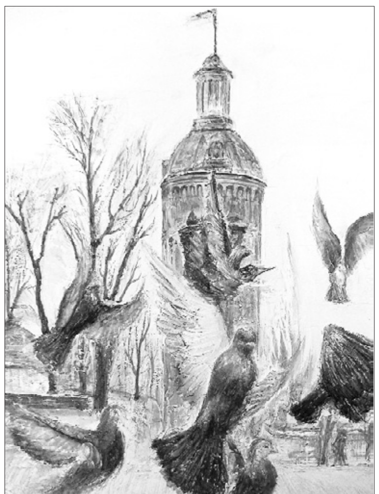

Живі картини – з гіпсу та кави

Наступна виставка майстра розповість про бойовий дух, доблесть та звитягу українського народу

В понеділок, пообіді, військовослужбовці окремого полку зв'язку полковника Дмитра Задворнова познайомилися з незвичною творчістю Володимира Неволі. Гіпс та кава – такі прості матеріали використовує митець для виготовлення своїх шедеврів. Важко

відповісти, хто він: скульптор чи художник, чи два в одному? Адже майстер використовує техніку низького барельєфу, використовуючи лише природні матеріали.

Простими словами кажучи, він бере шмат звичайного товстенького гіпсокартону і вирізьблює на ньому свої пейзажі, переважно – це архітектура. Потім надає їм кавового відтінку, у прямому розумінні. Спершу й не скажеш, що картини об'ємні. А от коли підсвітиш під певним кутом, картина немов оживає. Ще перед початком презентації Володимир Неволя показав цей нехитрий фокус, і зв'язківці вмить повитягали свої мобілки з ліхтариками.

До цього дивного і захопливого жанру мистецтва Володимира надихнув звичайнісінький ремонт. Усі знають про венеціанську штукатурку. От нею і заробляв доволі тривалий час. Вирішив спробувати створити щось із гіпсу. Вийшло! Тепер уже від цієї роботи автора не відтягнеш. Таких, як він, в Україні зовсім небагато.

Наразі у Володимира – кілька сотень картин на різну тематику. Військовим зв'язківцям він представив роботи, пов'язані із рідним містом у рамках персональної виставки “Вінниця. Незвичний погляд”.

За словами митця, наразі він працює над серією робіт, які уособлять в собі сильний дух українського народу, його потрясіння та прагнення до свободи, від часів козацтва – до теперішньої війни. Володимир Анатолійович пообіцяв, що військовослужбовці гарнізону, і не тільки, обов'язково побачать ці роботи.

Займатися творчістю ніколи не пізно. У цьому переконаний 46-річний автор. Хоч потяг до прекрасного у нього був ще з дитинства (завжди любив щось зробити своїми руками), першу свою виставку презентував лише рік тому. І сьогодні продовжує дивувати людей.

– Персональна виставка Володимира Неволі “Вінниця. Незвичний погляд” розкриває дух міста очима майстра, – розповідає очільник клубу частини старший прапорщик Віталій Кирницький, який, власне, від імені командування і запросив автора. – На роботах відображені куточки Вінниці, які вже давно стали візитівкою міста над Бугом, однак ми помічаємо в них щось незвичне та дивовижне. Тут присутнє його власне бачення, а тонування кавою надає роботам незвичних відтінків, і вони ніби оживають.

Юрій Ігнат. “Крила України”.
Фото автора.

Коли відстані не мають значення...

Невеликий мікроавтобус, майже під зав'язку завантажений речами і продуктами, ось-ось відправиться в небезпечну подорож по позиціях сектору “М”. На годиннику – шоста ранку, попереду – багато роботи. Починається один із типових для офіцерів цивільно-військового співробітництва день. Вони завершують носити коробки і мішки, перевіряють, чи усе на місці. Короткий перекур. “По машинам”!, – скеровує офіцер.

З кожним разом їздити стає все небезпечніше, кордони “сірих зон” зсуваються туди-сюди, території прострілюються, “зеленка” може в будь-який момент зіграти злий жарт. Та і зібрати необхідний вантаж видається зовсім не просто.

– Залучати доводиться не лише знайомих волонтерів і благодійні організації, – ділиться офіцер, – а й друзів. Телефонуємо знайомим, рідним, усім, хто хоч чимось може допомогти. Часто підтримують “сіміки”, які раніше служили у цьому секторі.

Відносно мирний Маріуполь тим часом зникає за горизонтом. Розбиті дороги жбурляють все далі і далі... Попереду – прифронтові села з їх потребами, проблемами, сподіваннями. Сірі, настрожені обличчя, які, побачивши фотоапарат, відвертались, поступово стають хорошими знайомими...

Сьогодні на порядку денному – допомога, як військовим, так і цивільному населенню. Перша зупинка – невеличке село Новоселівка. З дитячими речами, спортивним спорядженням, канцелярією завітали до школи. У багатьох людей, що залишились на прифронтових територіях, немає можливостей для здійснення покупок, тож така допомога є дуже доречною. До того ж, Новоселівка – зовсім не розпещене увагою волонтерів село. Там же відвозимо необхідні речі бійцям. Час зупинки мінімальний, офіцери усе роблять оперативно, аби встигнути якомога більше.

Наступний пункт – Гранітне, село, що нині відоме ледь не кожному українцю. Ситуація в Гранітному напружена, тож на блокпостах щиро бажають успіхів в дорозі і застерігають від тривалого перебування. Села, які належать сепаратистам, видно з дороги – до “чужої” території шапкою докинути. Війна – зовсім поряд. В селі – тиша. Вікна заклеєні папером або забиті дошками. Місцевих людей майже не видно. Село постійно страждає від артилерійських дуелей, та люди на життя не скаржаться. Раніше взагалі доводилось фактично жити у підвалах.

Бійці зустрічають радісно, хизуються ходячим антистресом – собакою Діною, що давно стала об'єктом загальної любові. Розповідають про обстановку на фронті, ділять останніми новинами. І хоч жодні подарунки не замінять тепло рідного дому, стає зрозуміло – тут на нас чекають. “Тримайтесь! Ми ще приїдемо!”.

Зволікати часу немає. Попереду – Преображне. А за ним – ще кілька населених пунктів, розташованих практично на лінії зіткнення... До місця дислокації повертаємось лиш пізно ввечері. Завершується ще один насичений день. Кількість пройдених за день кілометрів вражає. Та відстані не мають жодного значення, коли на тебе чекають...

Згадую сказане на прощання одним з бійців: “Зафрендиш мене в Фейсбуці”. Два світи – де супротивника банять і де супротивника накривають “Градом” – раптом перетинаються... А завтра – новий день, з його раннім підйомом, новими цікавими знайомствами, новими проблемами і їх вирішенням.

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

“Раптори” продовжують “вивчати” Європу

22 квітня пара F-22 “Raptor” зі складу 95-ї винищувальної ескадрильї та повітряний пальнозаправник KC-135 916-го авіакрила передислокувалися до авіабази Kogalniceanu у Румунії для проведення тренувань із іншими підрозділами ВПС США, що базуються в Європі. Про це повідомляє офіційний веб-сайт ВПС США.

Розгортання F-22 проводиться в рамках ініціативи Сполучених Штатів щодо зміцнення безпеки у європейському регіоні, підтримки союзників і партнерів по Альянсу. Крім того, перекидання F-22 демонструє підтримку Румунії як одного із ключових союзників США, а також здатність швидко розгортати винищувачі п’ятого покоління у найвіддаленіших точках від місць постійної дислокації.

Протягом якого часу F-22 перебуватимуть на Kogalniceanu, не уточнюють. Втім, у повідомленні зазначається, що їх перебування у Румунії буде нетривалим. Після цього екіпажі винищувачів повернуться до авіабази Королівських ВПС Великобританії Lakenheath, аби продовжити процес бойової підготовки. Таким чином, F-22 продовжують “вивчати” європейський театр воєнних дій не лише з повітря, а й безпосередньо знайомитись із можливостями аеродромної інфраструктури союзників по Альянсу.

ФРН має намір побудувати авіабазу в Туреччині

Уряд Німеччини розглядає можливість створення у Туреччині власної авіаційної бази для літаків-розвідників і літаків-заправників, які беруть участь в операціях коаліції щодо боротьби з терористичним угрупованням ІДІЛ. Як повідомляє журнал Spiegel Online, німецька авіабаза буде побудована поруч з існуючою турецької базою Інджирлік, інфраструктурою якої зараз користуються військовослужбовці ФРН.

Авіабаза включатиме стоянку для літаків, приміщення для льотного складу та персоналу обслуговування, полігон і також центр відпочинку. На це ФРН готова витратити 65 млн євро, відзначає видання. Туреччина є країною-партнером Німеччини по НАТО, саме тому країна сама обслуговувала тимчасову базу для німців. Тепер же німці вочевидь прогнозують, що її присутність в регіоні дещо затягнеться, і вирішила створити власну інфраструктуру.

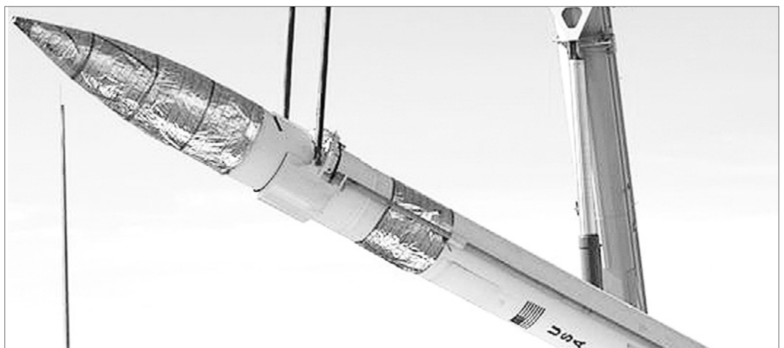
Нагадаємо, у грудні минулого року Бундестаг санкціонував участь Бундесверу в міжнародній коаліції проти терористичного угруповання “Ісламська держава”. Максимальна чисельність військових Бундесверу, які можуть взяти в ній участь, обмежена 1,2 тис. осіб. Термін місії – один рік. Втім, за необхідності, термін перебування у складі коаліції може бути продовжений. З німецького боку до неї залучено шість літаків-розвідників, фрегат та літаки-заправники.

Вашингтон готовий збільшити допомогу союзникам

Американські законодавці мають намір підтримати прохання адміністрації Барака Обами про значне розширення військової допомоги європейським союзникам по НАТО. Про це повідомила газета Hill, яка висвітлює діяльність Конгресу США, де обговорюється проект бюджету Пентагону на 2017 фінансовий рік. Цього тижня голосування щодо цього документа заплановано в комітеті у справах Збройних сил палати представників.

Розроблений законопроект передбачає виділення на ініціативу щодо зміцнення європейської безпеки фінансування у розмірі 3,4 млрд доларів. А це рівно стільки, скільки запросили в адміністрації президента. Тобто, розбіжностей між законодавчою та виконавчою владами США щодо питання надання коштів для зміцнення євробезпеки поки немає. Це говорить про те, що сума допомоги в розмірі 3,4 млрд доларів буде затверджено з великою ймовірністю. Це, між іншим, майже в чотири рази більше, ніж витрати на євробезпеку в нинішньому році.

Варто зазначити, що на надання допомоги Україні в підготовці та оснащенні її збройних сил американські законодавці пропонують виділити $150 млн. У цілому адміністрація США запросила у них на потреби оборони в 2017 фінансовому році $582,7 млрд – приблизно стільки ж, як і в нинішньому році.

Чи приєднається Канада до ПРО США?

В уряді Канади поставили на порядок денний питання стосовно можливості приєднання до програми ПРО США. Питання розглядається з метою створення більш ефективної континентальної системи оборони. Про це повідомляє defensenews.com.

Варто зазначити, що протягом 10 років країна відмежовувалася від участі в програмі ПРО. Однак сьогодні ситуація змінилася, як і змінилося бачення стратегії оборони країни, нову версію якої представлять вже на початку наступного року. Між іншим, як одного з провідних розробників нової оборонної стратегії країни, уряд найняв колишнього міністра оборони Білла Грема, який завжди був палким прихильником приєднання до ПРО США. Відтак, цілком ймовірно, що в новому безпековому документі таки з’являться положення стосовно участі Канади у ПРО США. Поки ж що питання жваво обговорюється на рівні громадськості та аналітиків.

Нинішня позиція правлячої в країні Ліберальної партії Канади схиляється до того, що загроза від балістичних ракет зростає, оскільки все більше країн приймають їх на озброєння. Ще десяток років тому ця ж політична сила відмовилася брати участь у системі ПРО США, незважаючи навіть на те, що це питання особисто лобіював президент США Джордж Буш.

Bell Helicopter продовжує складання нового конвертоплана

Американська компанія Bell Helicopter зістикувала крило і фюзеляж перспективного конвертоплана нового покоління V-280 Valor, повідомляє Flightglobal. Як заявили представники компанії, її фахівці завершили один із найважливіших етапів складання літального апарата.

Перед стикуванням на крилі вже закріпили мотогондоли, в яких вже наступного року встановлять двигуни. Відповідно до графіка складання, в поточному році на конвертоплан також встановлять трансмісію, джгути із дротами та частину бортового обладнання. Наступного року, окрім двигунів, апарат дообладнають рештою систем та програмним забезпеченням.

У вересні 2017 року заплановано перший політ Valor. Складений прототип буде виставлений на конкурс JMR, що проводиться Армією США. В рамках конкурсу військові розраховують отримати машини, які замінять застарілі багатоцільові і транспортні вертольоти UH-60 Black Hawk і CH-47 Chinook.

Американська компанія представила проект конвертоплана Valor навесні 2013 року. За попередніми даними, V-280 зможе виконувати польоти на швидкості до 520 кілометрів на годину, а його бойовий радіус складе півтори тисячі кілометрів при перегоночній дальності в 3,9 тисячі кілометрів. У Valor, на відміну від сучасних конвертопланів V-22 Osprey, мотогондоли будуть нерухомими: при переході з вертолітного режиму польоту в літаковий нахилятимуться лише гвинти.

Крім того, на V-280 буде застосована електродистанційна система управління з потрійним резервуванням каналів. Така система, крім іншого, в перспективі дозволить без значних доробок встановити на конвертоплан обладнання, що надасть можливість використовувати його у безпілотній версії. Також машина отримає шасі, що забирається, два бічні отвори шириною 1,8 метра кожна і V-подібне хвостове оперення.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

З-за парти шкільної – до сирого бліндажу…

Ще минулого року 90-річна Ольга Іванівна Твердохлєбова без проблем сідала на шпагат, а на мостик і досі стає, незважаючи на свій більш ніж поважний вік. Так, вона є колишньою спортсменкою, та головним етапом у довгому житті цієї жінки все ж був не спорт. Та й нагороди свої найвагоміші вона отримувала не на спортивному п’єдесталі – парадний однострій полковника у відставці Ольги Твердохлєбової прикрашають ордени Червоної Зірки, Вітчизняної війни II ступеня, Богдана Хмельницького III ступеня, "За мужність" III ступеня, княгині Ольги III ступеня, польський "Хрест Заслуги", медаль "За відвагу", а також десятки інших медалей та відзнак. Хто ж вона, ця у буквальному сенсі феноменальна жінка та за що отримала такі високі нагороди?

Почесний ветеран України та почесний гімназист Вінницької гуманітарної гімназії №1 полковник у відставці Ольга Твердохлєбова – корінна вінничанка. Вона народилася 10 грудня 1925 року у сім’ї військовослужбовця. Її батько, батальйонний комісар Іван Распопов на той час проходив службу на посаді комісара стрілецького полку, що дислокувався у Вінниці.

Попелюшка приміряє солдатські чобітки

Донька офіцера, вона змалку була знайома з військовим життям, їй було не звикати до частих переїздів та змін шкіл. Школу Оля закінчила у червні 1941 року в Первомайську. У суботу, 21 червня, разом із однокласниками вона витанцьовувала на випускному балі, вночі пішли зустрічати світанок і тоді ж почули перші вибухи й побачили перші шапки розривів.

Вже в понеділок весь її клас, не домовляючись, зустрівся у військоматі. І що? Хлопців – так, взяли добровольцями всіх, а ось дівчат – ні. Тим паче – Олю Распопову, яка і на зріст була Дюймовочкою, і ніжку мала, немов Попелюшка – 33-го розміру! Довелося дівчині повертатися, опустивши носа, додому…

Та надовго вдома вона не залишилася. Якраз перед цим її наполегливо кликала до Ленінграда рідна тітка – пропонувала вступити до одного з багатьох ленінградських вузів та мешкати у неї. Та й війна, як тоді був переконаний кожен громадянин Країни Рад, не може затягнутися: радянська пропаганда переконувала, що ворог буде розбитий малою кров’ю та на його території… Словом, Оля переконала матусю, й та відпустила її до тітки Марії у місті на Неві.

Приїхавши до Ленінграду, дівчина з подивом дізналася, що місто потерпає від бомбардувань вже з перших днів війни. Це було справжнє прифронтове місто, тож ні про які інститути мови навіть не було. Якось, блукаючи пітерськими вулицями, Ольга натрапила на оголошення: у Ленінградському військовому училищі зв’язку набирали дівчат. Не вагаючись, вона одразу ж пішла туди. Втім, там, подивившись на маленьке дівча із 1925 роком народження в документах, їй прозоро натякнули: завертай голоблі. Та вже у свої шістнадцять Ольга була і впертою, і кмітливою. Не встигши вийти за паркан училища, дівчина переправила у документах цифру "5" на "3" – відтепер їй начебто було вісімнадцять!

Якраз тоді в училищі набирався спеціальний підрозділ – не просто зв’язківців, а майбутніх радистів-розвідників. У цій спецроті було три взводи: "японський", "німецький" та "польський". Спочатку курсант Распопова потрапила до японського, але вже за тиждень заняття там їй набридли. По-перше, японці використовували не звичайну азбуку Морзе, з якою працював увесь світ, а розробили свою, пристосовану до катакани, однієї з двох форм японської азбуки. Лише цифри усі три групи радистів вивчали однакові за передачею, літери ж були різними. По-друге, на Далекому Сході було більш-менш спокійно, і ніщо не віщувало початку там активних бойових дій. А Ольга Распопова, як і всі її подруги, рвалася якомога скоріше на фронт. Вона подала рапорт командуванню, у якому виклала прохання перевести її до "польського" взводу, аргументуючи тим, що там вона принесе більше користі, адже родом вона з України, знає українську мову, яка дуже схожа з польською. Рапорт швидко було задоволено, й відтоді курсант Распопова навчалася у "польському" взводі.

Фронтові стежини радистки

Навчання тривало майже 2 роки. З Ленінграда, навколо якого ось-ось мало стиснутися кільце блокади, курсантів перевели до Уральська. Найстрашніші спогади того часу для жінки – бомбардування ешелону курсантів на станції Мга під Ленінградом.

– Звичайно, на війні багато страшного, – змінюється у лиці Ольга Іванівна. – Страшно, коли на тебе падають бомби з неба. Страшно під артобстрілом. Страшно… багато коли. Але найстрашніше – втрачати бойових друзів, і особливо – вперше… Саме тоді, на станції Мга.

Навчання давалося Ользі легко – цим вона завдячувала спорту, яким займалася ще у школі. Єдине – були шалені перевантаження. Аби якнайскоріше завершити навчальну програму й підготувати фахівців, ганяли дівчат по-чорному, на сон залишалося якихось декілька годин…

І ось у 1943 році – перше завдання. Перший закид по той бік лінії фронту. Всього попереду у лейтенанта Распопової було 5 бойових стрибків із парашутом – у тил ворога. Загалом вона 11 разів приземлялася на землю під білосніжним куполом, але саме бойових стрибків було п’ять – спочатку на польську, а згодом – і на німецьку землю.

З радянської військово-історичної літератури ми знаємо, що постійно у тил ворога закидалися розвідувальні й розвідувально-диверсійні групи, що виконували своє завдання у лігві противника. У кожній із них був, звичайно, й радист. Але там, де службу проходила Ольга Іванівна, все було трохи інакше: дівчат-радисток закидали групами по троє, вони мали цивільний одяг, легенди та вправно підроблені документи. Щоразу – нові імена, нові легенди. Виконуючи завдання, розвідниці збирали інформацію й передавали її командуванню, а потім поверталися через лінію фронту вже своїм ходом – пішки, через бойові порядки німців та нейтральну територію на самій лінії зіткнення. Саме на такій "нейтралці" дівчата, пробравшись через німецьку лінію оборони, раптом потрапили під обстріл.

Під час того вікопомного завдання радянські розвідниці шукали у Польщі завод, на якому випускалася новітня німецька зброя – фаустпатрони. Знайшли, інформацію передали й вже поверталися до своїх, як були помічені німцями. Ліза й Люда загинули одразу, а Ольга, або ж Ася, як її звали у цьому рейді, прийшла до тями у якомусь чи то госпіталі, чи медсанбаті. Лікар-грузинка розповіла дівчині, що її випадково знайшли засипаною землею у воронці, а в руці вона міцно стискала подарований полячкою образок Матки Бозкої Ченстоховської із розарієм. Цей оберіг їй повернули, і за три тижні, коли вона повністю оговталася від контузії без будь-якого лікування, за нею приїхав офіцер на віллісі та забрав до своєї військової частини. До речі, про лікування й ліки взагалі. Ольга Іванівна з гордою посмішкою говорить, що свої 90 років ніколи не пила пігулок, не приймала уколів і не лежала під крапельницею, навіть – після контузій та двох легких поранень, незважаючи на десятки подряпин – ні-ко-ли! Хтозна, може, частково й у цьому полягає її секрет довголіття… Хоча, у її родині є приклади: дядько ветерана прожив до 103 років, і жінка збирається побити його рекорд!

Під час одного з завдань у Кракові дівчата потрапили у лапи гестапо. І все – через порушення субординації. На той час вони мали діяти виключно з погодженням із місцевим ксьондзом – радянським розвідником. Але дівчата подумали, що не буде нічого страшного, якщо вони ненадовго відлучаться на ринок за молоком… А там якраз німці влаштували облаву. Дівчат забрали у гестапо, але їхні документи, зовнішній вигляд та поведінка були настільки достовірними, що німці відпустили розвідниць, а Олю один із них навіть пригостив шоколадкою, назвавши дівчину кіндером. "Ага, знав би ти, що цей "кіндер" – лейтенант Червоної Армії!" – зловредно подумала тоді дівчина.

Після втрати двох бойових подруг на завданні у Польщі Ольга Іванівна ще неодноразово втрачала й інших.

– Скільки людей ми поклали від Вісли до Берліну – не передати, – з болем зітхає вона. – І під час звільнення Варшави, і у Кракові, і у Ченстохові, і у Сандомирі, і у багатьох інших місцях в Польщі та у Німеччині…

Після п’яти завдань, виконаних у тилу ворога, після контузії та двох поранень, наприкінці війни Ольга була вже командиром маневреного взводу зв’язку у 55-му окремому полку зв’язку. Щодо поранень, то перший осколок вона "зловила" в ногу під час визволення Варшави, морозного січня 1945 року, а другий – вже під самим Берліном, 2 травня.

Там, у Берліні, молода жінка отримала свій другий бойовий орден та зірочку на погони. Там вона ледь не стала дружиною свого колишнього викладача з училища, перекладача майора Олександра Єжова. Це була вже їхня друга зустріч на фронті, і Сашко зробив Ользі пропозицію. Та 10 травня, вже після Перемоги офіцер, загинув…

Роки миру й праці

У 1946 році старший лейтенант Ольга Распопова у складі військової частини була переведена під Москву, у Митищі. Тут і написала рапорт на демобілізацію – за плечима у неї були лише середня школа й військове училище, а Ольга прагнула отримати вищу освіту.

Тільки тепер, приїхавши до рідної Вінниці, демобілізована капітан запасу дізналася, що на фронті загинули її батько та брат: комісар Іван Распопов – під Сталінградом у сорок третьому, а брат, повітряний стрілець Борис Распопов, восени сорок четвертого під Ліепаєю, в Прибалтиці.

Настало так довго очікуване мирне життя! Ольга вступила до Московського інституту інженерів зв’язку й тоді ж знайшла у рідному місті свою долю. Прийшовши за порадою лікаря до спортивного товариства "Спартак", вона побачила там красеня в офіцерській шинелі й запитала, чи є для неї можливість займатися лікувальною гімнастикою.

– Але ж у нас – не лікарня, у нас займаються спортом! – почула вона у відповідь.

– Та я й спортом можу займатися, й розряди з гімнастики й легкої атлетики є! – не розгубилась дівчина.

Вона почала займатися у тренера Кіма Твердохлєбова. Спочатку він був для неї просто тренером, а невдовзі став вірним супутником життя, чоловіком та батьком двох синів. Варто зазначити, що спортом вони займалися серйозно. Навіть на олімпіаду в Австралію разом збиралися, але Ольгу не пустили через вагітність, і Кім виступав там сам. Вона навіть виконала нормативи майстра спорту, а потім стала займатися вже лише для себе – як-то кажуть, для здоров’я.

Специфіка фронтової служби подружжя Твердохлєбових була такою, що навіть після демобілізації вони знаходилися під пильною опікою КДБ. Невдовзі їх обох викликали й призначили на відповідні посади до обласного управління держбезпеки. Та то були страшні часи чисток, і невдовзі вони обидва звільнилися, мотивуючи потребою продовжити навчання в інститутах на стаціонарі. Відтоді працювали на більш спокійних роботах та займалися спортом і вихованням дітей. А їх у подружжя було двоє – сини Віктор і Володимир.

На жаль, доля склалася так, що Ольга Іванівна вже поховала і чоловіка, і обох синів, і обох невісток, і навіть одного онука… І, що прямо скидається на містику, – і бойові подруги на фронті, і всі рідні гинули й помирали обов’язково… у суботу! Коли в суботу помер глава сім’ї, це ще не кидалося в очі. Коли молодого капітана Віктора, майстра спорту з самбо, на смерть забили п’ятеро хуліганів на вулиці рідної Вінниці, і – також у суботу – це вже скидалося на збіг. Але коли й невістки померли в суботу… Молодший син дуже боявся суботи, як важко захворів, але прийшов час, і настала і його субота…

Місцями бойової слави

У всі повоєнні роки, й навіть зараз Ольга Іванівна багато подорожує. Колись їздили по всій країні з дівчатами-сокурсницями й однополчанками. Сьогодні зі ста курсантів вона залишилася одна. Чоловік сорок загинуло, причому троє з них – підірвавши себе й свої радіостанції "Север", аби не потрапити в полон. Решта померли вже за ці багато десятиліть після війни. Та, навіть залишившись сама, Ольга Іванівна й не думає страждати на самотність! Вона щодня отримує багато запрошень зі шкіл, вузів, військових частин та організацій Вінниці, області та інших регіонів України, відвідує ці заклади, виступаючи перед молодим поколінням захисників України. Лише протягом минулого року таких виступів було 92! Це – при тому, що офіційно, за документами, жінці й років-то – рівно ж стільки, 92! Їздила за запрошеннями до Кіровограда, Запоріжжя, Літина й навіть до Польщі. Туди вона була спеціально запрошена, її возили по всій країні місцями бойової слави. Про жінку-ветерана писали й продовжують писати українські й польські газети та журнали, вона виступає на телебаченні і залишається такою ж бадьорою, як і 30, як і 70 років тому. Про те, скільки життєвої енергії у цій жінці, красномовно свідчить бодай той факт, що не так давно вона навіть взяла участь у шоу "Розсміши коміка", вигравши у "смішних" 5000 гривень!

– Тож я не для себе! – виправдовується Ольга Іванівна. – Мені й пенсії з пожиттєвою президентською стипендією вистачає! То потрібно було подрузі допомогти з ремонтом даху…

Позиція ветерана

– Коли за декілька років до цієї абсурдної гібридної війни я перебувала за запрошенням у складі української делегації у Росії з нагоди чергової річниці битви під Москвою, тодішній президент Медведєв (ну, ви ж пам’ятаєте те "міжпуття", коли між двома термінами правління Путіна президентом був його друг Медведєв) вручав мені російську урядову нагороду, – наостанок розповідає жінка. – І тоді, коли до зали заходили ми, українські ветерани, Путін сказав: "А ось – наша найбажаніша делегація!". І після таких слів – піти на нас війною… Жах…

Ветеран зустрічається й з сучасними героями – учасниками АТО. Постійне спілкування – ось чим живе ця бадьора життєрадісна жінка. А ще – із задоволенням спілкується з трьома онуками й трьома правнуками, допомагає їм і словом, і ділом. На десятому десятку років вона мало чим відрізняється від тієї запальної шістнадцятирічної дівчини, яка в перші дні війни бігла до військкомату – все така ж завзята, щира та енергійна. Зі святом вас, Ветеране!

Олексій Тригуб. "Крила України".

Ірокез з-під Диканьки

Про цю надзвичайну людину широкому загалу стало відомо чверть століття тому. За цей час з'явилося чимало статей, нарисів, телепередач. Було створено навіть художній фільм "ТойЩоПройшовКрізьВогонь" українського режисера Михайла Іллєнка, що розповідає про фантастичну долю льотчика-українця, Героя Радянського Союзу Івана Даценка, якому долею судилося опинитися аж в Канаді і, більше того, стати вождем племені ірокезів. Але й досі однозначних даних про долю цього, без сумнівів, видатного льотчика-бомбардувальника й непересічну особу немає. Хто ж він, Іван Даценко? Які гіпотези висувають дослідники його біографії з приводу того, чи загинув він навесні сорок четвертого, чи помер у глибокій старості у канадській індіанській резервації?

Іван Іванович Даценко народився 29 листопада 1918 року у селі Чернечий Яр Диканьського району Полтавської області та, за офіційними даними, загинув 19 квітня 1944 року під Львовом. Хоча, знову ж таки, офіційно він і досі вважається зниклим безвісти – така ось правова колізія…

У 1937 році Іван Даценко закінчив Писарівщинський зооветеринарний технікум і того ж року був призваний до лав РСЧА. В 1940 році випускник Першого Чкаловського військового авіаційного училища льотчиків ім. К. Є. Ворошилова отримав призначення до щойно сформованого на аеродромі Скоморохи під Житомиром (нині – аеродром Озерне) 93-го далекобомбардувального авіаційного полку, у складі якого й зустрів війну.

На фронті – з перших днів війни. Літав спочатку на дальньому бомбардувальнику ДБ-3ф, а згодом, після переозброєння полку, – на Іл-4. Станом на серпень 1943 року заступник командира авіаційної ескадрильї 10-го гвардійського авіаційного полку 3-ї гвардійської дивізії 3-го гвардійського авіаційного корпусу авіації далекої дії гвардії старший лейтенант Іван Даценко у складі полку здійснив 213 бойових вильотів, відзначився у боях за Сталінград та Орел. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 вересня 1943 року за зразкове виконання завдань командування із знищення живої сили і техніки ворога та виявлені при цьому мужність і героїзм, гвардії старшому лейтенанту Даценку Івану Івановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка". Раніше він був нагороджений також орденом Червоного Прапора та медаллю "За оборону Сталінграда".

А через півроку, 19 квітня 1944 року, під час нанесення бомбового удару по залізничній станції Львів-2, Іван Даценко був збитий. Саме з цього моменту дані про Героя різняться. За офіційною версією, він загинув, і про це свідчить його однополчанин, також Герой Радянського Союзу, Олексій Кот, який начебто своїми очима бачив огорнутий полум'ям літак, із якого, за його словами, не встиг вистрибнути з парашутом жоден із чотирьох членів екіпажу. Разом із ним вважаються загиблими й офіційно є зниклими безвісти Герой Радянського Союзу Г. І. Безобразов, а також І. А. Свєтлов, М. А. Завірохін.

Вже багато років тому земляки Героя хотіли встановити у Черночому Яру пам'ятник Іванові Даценку, а також назвати його ім'ям вулицю чи навіть перейменувати саме село. Втім, через невідомі причини за радянських часів цього не сталося.

Багато років вивченню біографії однополчанина присвятив Олександр Щербаков. Саме він першим вголос заговорив про те, що 19 квітня 1944 року Іван Даценко не загинув, а зміг вистрибнути з парашутом та вижив. За його даними, після приземлення льотчик потрапив у полон, втік, воював у складі партизанського загону, що діяв на території Польщі, знову був полонений. Наприкінці війни його бачили у Берліні, після чого його сліди губляться та віднаходяться через майже чверть століття у Канаді.

І тут – знову розбіжності у поглядах дослідників. Одна з версій, на якій наполягав Щербаков і яка, власне, й була покладена в основу сюжету кінострічки "ТойХтоПройшовКрізьВогонь", говорить про те, що звільнений з німецького полону радянський льотчик був заарештований СМЕРШем та відправлений до Сибіру, втік та, напевно, через Аляску дістався Канади. Інша версія, якої дотримується дипломат, кандидат історичних наук, Надзвичайний та Повноважний Посол, який свого часу працював у радянському посольстві в Канаді, Володимир Семенов, свідчить про те, що Даценко, скоріше за все, навесні

сорок п'ятого опинився в американській окупаційній зоні, після чого з Німеччини потрапив до Канади. На користь цієї версії свідчить і розповідь односельчанки Івана Даценка Марфи Данько – сусідки Даценків, яка була відправлена на роботи до Німеччини й там у травні сорок п'ятого зустрілася з Іваном в американському фільтраційному таборі й навіть отримала від сусіда пропозицію їхати разом із його групою до Канади.

Чому ж Канада? Звідки стало відомо про ймовірне перебування Героя за океаном?

У 1967 році у Всесвітній виставці "Експо-67" у Монреалі брала участь радянська делегація партійних працівників і діячів культури. У складі делегації був народний артист СРСР Махмуд Есамбаєв. На його прохання для радянської делегації було організовано екскурсію до резервації, де жило плем'я індіанців, що входило до союзу ірокезів. Як розповідав Есамбаєв, під час відвідання племені могавків кохнавік він зустрівся з його вождем і був здивований, почувши від нього українську мову. Вождь покликав свою дружину й щось їй сказав, після чого на стіл були поставлені галушки та горілка. На запитання одного з членів делегації, хто ж він такий, вождь індіанців відповів: "Я Іван Іванович Доценко з-під Полтави" (саме "Доценко", через "о", писав Есамбаєв). За словами Махмуда Алісултановича, індіанці дали своєму вождеві ім"я "Той, Що Проникає Крізь Вогонь", а його офіційне, англійське ім'я й прізвище – Джон МакКомбер. Про те, що вождь індіанського племені Іван Даценко не лише виходець із СРСР, а ще й Герой Радянського Союзу, льотчик, Есамбаєву розповів професор Монреальського університету.

Про цю неймовірну історію видатний чеченський танцівник розповідав в інтерв'ю журналу "Советский экран" на початку 80-их. Згодом про це писала газета "Труд", і цю публікацію передруковували інші видання. Але наприкінці свого життя Есамбаєв чомусь спростовував свої слова, відмовився від них.

Його величезний особистий архів, у якому, за словами дослідників, було багато листів від Івана Даценка-МакКамбера та його фотографії, згорів під час влучання у його будинок в Грозному російської ракети. На цьому відомості від Махмуда Есамбаєва обриваються.

Втім, слова народного артиста підтверджує й Володимир Семенов, якому про Даценка розповідав його начальник, посол СРСР у Канаді Іван Шпедько. Івану Фадейовичу довелося гостювати у вождя ірокезів, який спілкувався з ним українською мовою. На прохання Семенова його канадський колега й друг Блер Сіборн звернувся до одного з членів канадського Сенату, індіанця племені могавків за походженням, довідатися про долю Того, Що Проникає Крізь Вогонь. Той дізнався від індіанців з резервації Канауейк (провінція Онтаріо), що дійсно певний "неіндіанець" був прийнятий у плем'я як менеджер з туризму, аби організувати туристичний бізнес із показом танців індіанців. Як менеджер він отримав статус вождя і ритуальне ім'я Chief poking fire – Той Що Пронизує Вогонь. В індіанському племені у нього склалася сім'я, але з дітьми прибульця зв'язатися не вдалося.

Тут є певні розбіжності зі спогадами Есамбаєва на Всесоюзній нараді робітників культури у Житомирі 29 березня 1991 року, в якій Махмуд Алісултанович розповідав: "Поруч із вождем стояла його прекрасна дружина-індіанка. І тут він вклонився і каже: "Здоровенькі були! Доброго дня. Щасливий, що вас вітаю. Будь ласка, прошу до моєї хатини". – "Ви що, по-українськи говорите?" – питаю. "А шо? Я українець". Кажу йому: "Як, ви, вождь індіанського племені?" Він каже: "Батько наш помер 12 років тому. Жінка моя – дочка його". Я пішов до нього. У нього чотири сини. Дружина – справжня індіанка, дочка вождя. Вона говорить по-українськи і діти".

Дивними виглядають побоювання Махмуда Есамбаєва та його спроби відмовитися від своїх слів. Відомо, що сестра Івана Даценка Дарина Іванівна, яка все життя чекала старшого брата, без експертизи впізнала його в індіанському вождеві на фото, присланих Есамбаєвим. В клопотах із розшуку їй допомагала дочка, Ольга Василівна Рубан. У 2001 році вона звернулася за допомогою до програми "Жди меня" з проханням дізнатися про долю свого дядька, і лише через рік вийшла в ефір перша телепередача, присвячена долі Івана Даценка. Ігор Кваша і команда програми змогли знайти низку документів, які підтверджували, що вождь ірокезів і Іван Даценко – одна особа. Із 2002 року було проведено декілька телепередач, присвячених Івану Даценку. В результаті пошукової роботи знайдено понад 20 людей, які знали його по службі, і тих, хто бачили його в Канаді. Отримані від них фото "вождя червоношкірих" і знімки, надані сестрою Даценка, були направлені до Московського інституту судово-медичної експертизи, де було зроблено висновок, що це одна й та ж сама особа. Журналісти намагалися знайти нащадків вождя, але це виявилося дуже складно, тому що з 1990-х років у Канаді не існує резервацій індіанців. На початку 2000-х представники українського Червоного Хреста повідомили племінниці Івана Даценка на її звернення, що її дядько Джон МакКомбер помер за два роки до того.

Полтавський дослідник долі легендарного земляка Григорій Титаренко пише, що Ольга Рубан у 1997 році звернулася до Товариства канадсько-української дружби в Києві з проханням надати адреси відповідних інстанцій у Канаді, які б допомогли знайти сліди її дядька. За цими адресами надіслала 67 листів, але жодної відповіді не дочекалася. Тоді племінниця Героя написала ще п'ять листів, але передала їх "з оказією", через чоловіка, який туди летів. І на кожен лист отримала відповідь!..

А в 2003 році жінка звернулася до Полтавського обласного управління СБУ, аби довідатись хоч щось нове про свого дядька. Довідалася приблизно таке: у ворогах він не значиться, а оскільки ця історія набула грандіозного розголосу, то слід вважати, що їй вдалося і так надто багато довідатися. На що Ольга Василівна відповіла: багато – не багато, а має зробити головне: виконати мамин заповіт, повезти в Канаду на могилу дядька землю з Чернечого Яру. "Звісно, тепер ви можете поїхати в Канаду, – відповів співробітник СБУ. – Але чи зможете повернутися додому?" Що хотів цим сказати офіцер СБУ є таємницею, покритою мороком...

Є ще багато незрозумілостей у цій справі. Відеоролики з кадрами, знятими на могилі вождя ірокезів у Канаді, які з'явилися в мережі Інтернет, та кудись безслідно зникали. Явний слід цензури у передачах "Жди меня". Підозрілі особи, які представлялися журналістами, та такими не були. Гнівні статті відставних радянських генералів та полковників, які закликали не паплюжити пам'ять про загиблого у роки війни Героя. Зрештою, впевненість української діаспори у Канаді в тому, що смерть вождя, зникнення його експозицій в музеях ірокезів та Монреальського університету та багато інших нюансів – справа рук КДБ, які знищили самого Героя та підчищали сліди. Адже навіть на могилі Джона МакКомбера немає дати його смерті!..

Спираючись на дослідження іншого полтавського краєзнавця, нині вже покійного Анатолія Дяченка, Григорій Титаренко робить сенсаційне припущення: очевидно, після втечі з полону Іван Даценко приєднався до загону УПА! Саме цим він пояснює і те, чому Герой Радянського Союзу опинився за океаном, і те, як досі спецслужби замовчують те, що їм відомо про Даценка. За даними Дяченка, який наприкінці війни перебував у госпіталі у Львові, незадовго перед визволенням міста там лікувався полонений радянський льотчик, якому вдалося втекти. Про це Анатолію розповіли дівчата-санітарки. І Дяченко був переконаний, що мова – саме про його земляка Даценка. Титаренко ж робить висновок: оскільки на той час ліси Галичини майже повністю контролювали українські повстанці, вочевидь, Даценко вступив до їхніх лав. Що ж, припущення майже фантастичне, але – воно багато що пояснює.

Так чи не так, а невідомих сторінок у біографії Героя Радянського Союзу та вождя племені ірокезів Івана Даценка – хоч гать гати. Залишається сподіватися на те, що все ж настане час, і ми дізнаємось правду про цю видатну людину. Поки ж у Чернечому Яру створено музей славетного земляка. У Писарівщинському ветеринарному зоотехнічному технікумі зберігається грамота Президії Верховної Ради СРСР про присвоєння йому звання Героя Радянського Союзу, а у Національному музеї історії України у Другій світовій війні в Києві – листи Івана Даценка з фронту.

Підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

2 – 15 травня

2 травня 1923 р. *відбувся перший безпосадковий трансконтинентальний переліт. Військові пілоти О.Келлі і Дж.Макріді виконали переліт на літаку Fokker T2. Шлях з Нью-Йорка в Сан-Дієго завдовжки 4100 кілометрів вони виконали за 26 годин 50 хвилин.*

3 травня 1941 р. *перший політ здійснив дослідний винищувач Hawker Tyhpoon Mk IB.*

3 травня 1946 р. *відбувся перший політ американського бомбардувальника Douglas XB-43.*

4 травня 1896 р. *відбувся політ планера з прямокутним крилом А.Херрінга і О.Шанюта.*

5 травня 1911 р. *відбувся перший політ літака азіатської конструкції. Його побудував японський моряк Сандзо Нагахара. Апарат пролетів 60 метрів.*

6 травня 1941 р. *відбувся перший політ американського винищувача-бомбардувальника Republic P-47 Thunderbolt.*

6 травня 1988 р. *встановлений світовий рекорд дальності польоту по прямій без дозаправки для літаків середнього класу – 6341 км на літаку Ан-74, створеного в ОКБ ім. О.К. Антонова спеціально для експлуатації в арктичних умовах, екіпаж Ю.Н. Кетова.*

7 травня 1946 р. *здійснив перший політ дальній транспортний літак Handley Page H.P.67 Hastings.*

7 травня 2001 р. *на випробувальному аеродромі Авіаційного науково-технічного комплексу (АНТК) ім. Антонова в Україні відбувся показовий політ надважкого широкофюзеляжного українського транспортного літака Ан-225 "Мрія". Це був перший політ після модернізації літака.*

9 травня 1926 р. *вперше повітряним шляхом досягнуто Північного полюса (екіпаж: Річард Бірд, Флойд Беннет (США); літак Fokker F.VIIA/3m Josephine Ford). Злетівши зі Шпіцбергена, вони досягли полюса, покружили над ним і повернулися назад, на що пішло 15 годин 30 хвилин льотного часу.*

10 травня 1946 р. *в США почалися дослідження верхніх шарів атмосфери за допомогою трофейних ракет А-4 (Фау-2).*

10 травня 1951 р. *відбувся перший планерний політ літака 346 з "матки" Ту-4, льотчик-випробувач Вольфганг Цізе.*

10 травня 1991 р. *відбувся перший політ регіонального літака Bombardier CRJ100.*

11 травня 1931 р. *швейцарський фізик Огюст Пікар здійснив політ у стратосферу, злетівши в герметичній капсулі на висоту 15 281 м. У наступному році він перекрив власний рекорд, піднявшись на 16 201 м. Побито цей рекорд було три роки по тому американцями капітанами Орвіллом Андерсеном і Альбертом Стівенсоном, які в небі над південною Дакотою досягли висоти 22 066 м.*

11 травня 1961 р. *відбувся перший зліт вертольота Ка-25.*

12 травня 1936 р. *перший політ здійснив німецький двомоторний винищувач Messerschmitt Bf.110.*

13 травня 1961 р. *відбувся перший політ першого серійного радянського двомісного курсуючого перехоплювача дальнього радіусу дії Ту-128.*

14 травня 1951 р. *відбулося перше в світі катапультування в скафандрі, Ю.О.Гарнаєв (з Ту-12).*

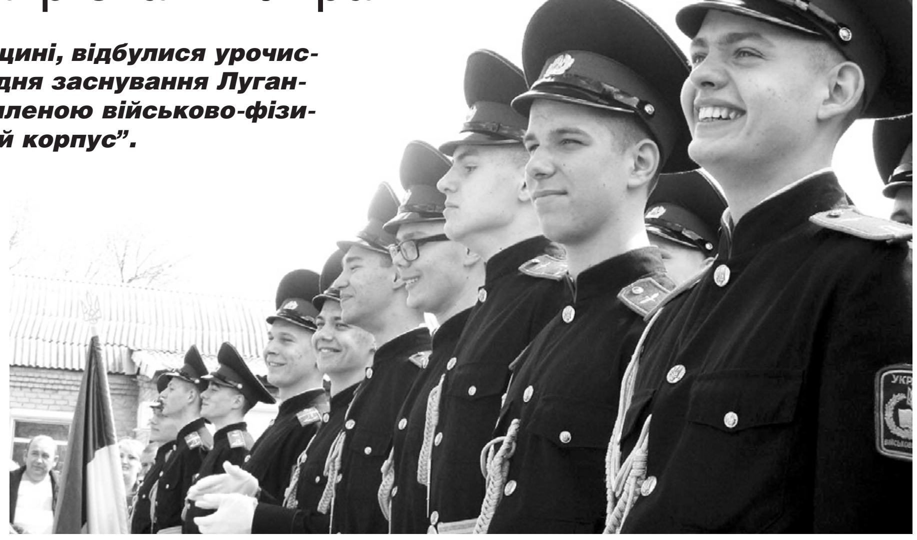
15 травня 1941 р. *відбувся перший політ винищувача Gloster E.28/39 (G-40) Pioneer – першого експериментального англійської літака з ТРД W.1.*

ВІТАЄМО ІМЕНИННИКІВ

30 квітня 1975 р. *народився командир військової частини А3666 В.В.Груділов.*

"Луганські кадети були, є і залишаться патріотами України"

У місті Кремінна, що на Луганщині, відбулися урочистості з нагоди 23-ї річниці від дня заснування Луганського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою "Кадетський корпус".

Аби привітати майбутніх захисників Вітчизни, до ліцею прибули офіцери штабу оперативно-тактичного угруповання "Луганськ", голова Кремінської районної держадміністрації Наталія Чєхута, активісти громадських організацій та родичі кадетів.

– Наш навчальний заклад два роки тому був евакуйований із захопленого терористами Луганська. Проте втрата відмінної навчально-матеріальної бази не вплинула на патріотичний дух викладачів і юнаків. Так, було складно проводити ремонт на новій території, шукати необхідні меблі, запускати педагогам навчальний процес тощо. Та впевнено скажу, що луганські кадети були, є і залишаться патріотами України, – зауважив у вступному слові начальник ліцею полковник Валерій Ємбаков.

Під час урочистого мітингу заступник начальника групи цивільно-військового співробітництва підполковник Василь Гриців від імені командира оперативно-тактичного угруповання "Луганськ" вручив кадетам грамоти та подяки, а також декілька примірників книги "Вклоняємось доземно українському солдату", що підготовлена колективом газети Міністерства оборони України "Народна армія".

– Приємно бачити "вогник" бажання опанувати військову справу в очах юнаків. Вірю у світле майбутнє нашої країни, коли підростає таке славне покоління захисників Вітчизни. Щиро бажаю викладачам та командному складу кадетського корпусу подальших перемог у вихованні українських козаків, а юнакам – успіхів у навчанні, – зауважив підполковник Василь Гриців.

За словами командування навчального закладу, зараз у них навчається 56 кадетів. Проте до 1 вересня 2016 року кількість кадетів буде збільшено удвічі і складе понад 100 осіб.

Історія Луганського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою "Кадетський корпус" розпочалася наприкінці квітня 1993 року відповідно до розпорядження начальника Генерального штабу Збройних Сил України. Після захоплення території ліцею незаконними збройними формуваннями навчальний заклад відповідно до наказу директора департаменту освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації від 18 листопада 2014 року переміщено до міста Кремінна.

Дмитро Горбунов. Із зони АТО.

Ті, хто збивають цілі першою ракетою

25 квітня зенітна ракетна бригада Київська відзначила 92-гу річницю з дня створення.

Привітати воїнів з нагоди свята, до військової частини прибули начальник відділу – начальник зенітних ракетних військ Повітряного командування "Центр" полковник Олександр Богуш, голова Васильківської районної державної адміністрації Владислав Одинець, заступник голови районної ради Сергій Сергов, волонтери, гості та запрошені.

У вітальному слові полковник Богуш подякував особовому складу за сумлінне виконання завдань за призначенням та побажав успіхів у військовій службі на благо українського народу:

– Бажаю завжди бути гідним продовжувачем славних бойових традицій минулих поколінь. Пам'ятайте, вам довіряють люди, вам довіряє Україна!

У свою чергу, Владислав Одинець та Сергій Сергов нагородили подяками ряд військовослужбовців за сумлінне старання, професіоналізм та захист рідної землі. Завершився святковий захід концертом за участю творчих колективів району та школярів.

Довідка: Свій родовід зенітна ракетна бригада розпочала в далекі двадцяті роки, з курсів удосконалення командного складу зенітної артилерії, яка була розташована у місті Севастополі. В середині тридцятих на їх базі сформувався окремий дивізіон протиповітряної оборони, який напередодні війни увійшов до складу полку.

Під час воєнного лихоліття зенітники захищали небо Криму, Харкова, Поволжя, Києва. На їхньому бойовому рахунку – п'ятдесят дев'ять фашистських літаків. Понад 200 відважних воїнів відзначено урядовими нагородами. На території управління частини розміщений яскраво-червоний хвіст мішені, збитої одним з дивізіонів близько 35 років тому. Цей уламок-пам'ятник лише підтверджує девіз військовослужбовців частини: "Збивати цілі першою ракетою!".

За час проведення антитерористичної операції на сході України, військовослужбовці зенітної ракетної бригади долучились до справи захисту рідної землі, зокрема у складі Зведеного загону Повітряних Сил Збройних Сил України "Дика качка". Деякі з військовослужбовців частини неодноразово брали участь в АТО, воюючи з ворогом на першій лінії оборони, серед них підполковник Максим Гуменюк, молодші лейтенанти Олег та Ігор Гвяздовські, молодший сержант Володимир Геренко, Геннадій Самусь, Іван Троян, солдати Андрій Ващенко, Юрій Цуканов та багато інших.

Для виконання завдань з охорони повітряного простору щоденно залучається близько 300 військових. А нещодавно підрозділи частини залучились до стратегічних командно-штабних навчань "Весняний грім – 2016", де проявили себе як професіонали своєї справи.

Любов Киналь. Прес-центр ПвК "Центр".

ЗАСНОВНИК: МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А, тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця, вул. Стрілецька, 105
тел: 067-587-02-96, факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса: krula_ukr@i.ua

Головний редактор **М. ПОПЛАВСЬКИЙ**
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олехнович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 8450 Зам. № 162216.
Перший редактор Сергій Свенцицький

Справжні патріоти поруч із нами

Діана Філатова – корінна кримчанка, народилася 7 листопада 1989 року в селищі міського типу Приморський (АР Крим). З 2011 року проходить військову службу в лавах Збройних Сил України.

У 2014 році Діана разом із особовим складом військової частини вийшла з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим до міста Миколаєва.

Сьогодні старший солдат Діана Філатова проходить службу на посаді механіка-телефоніста відділення телефонного зв'язку центру телекомунікацій інформаційно-телекомунікаційного вузла батальйону зв'язку та радіотехнічного забезпечення військової частини А0959.

Ще з юних років дівчина виявила хист до написання віршів. Неодноразово друкувалася в військових періодичних виданнях.

Бойові товариші вважають Діану душею військового колективу, людиною товариською та відкритою, на яку в будь-якій ситуації можна покластися.

Спасибо, мама

Спасибо тебе, что живу я сейчас,
Спасибо тебе, что дышу я сейчас,
Спасибо за то, что увидела свет,
Спасибо за то, что не слышала "нет".

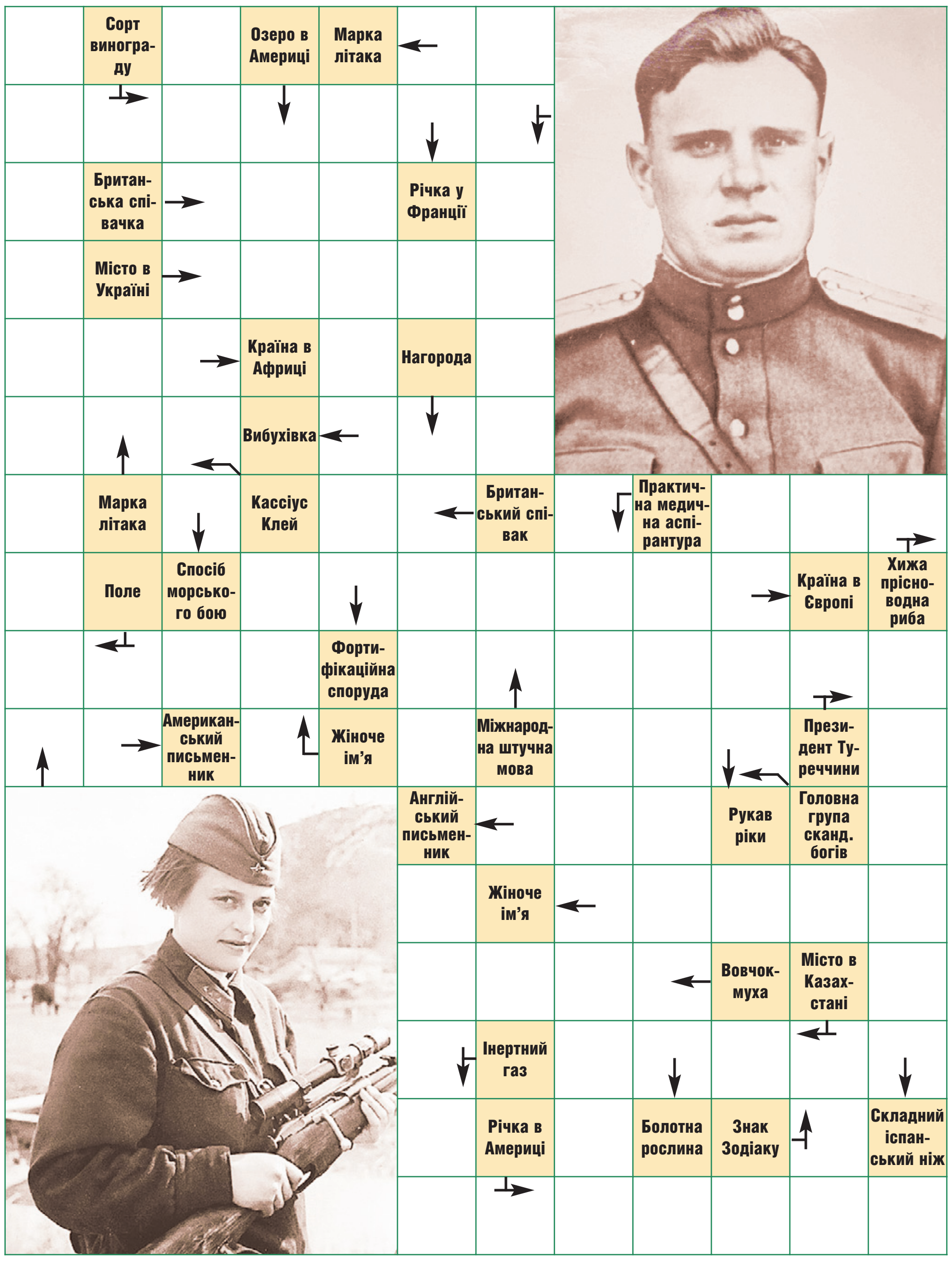
Спасибо тебе, что хожу по Земле,
Спасибо тебе, что ты верила мне,
Спасибо, что столько не спала ночей,
Спасибо, что ты не смыкала очей!

Спасибо за то, что растила меня,
Спасибо тебе, что любила меня,
Спасибо, что любишь меня и сейчас,
Спасибо, что рядом была в трудный час.

Спасибо за то, что росла я в семье,
Спасибо, за то, что была я в тепле,
Спасибо тебе, что учила всему,
Спасибо, что многое в жизни могу.

Спасибо, что я себя в жизни нашла,
Спасибо тебе, что меня сберегла,
Прости мне те слезы, что были порой,
Я не рядом сейчас, но всегда я с тобой!

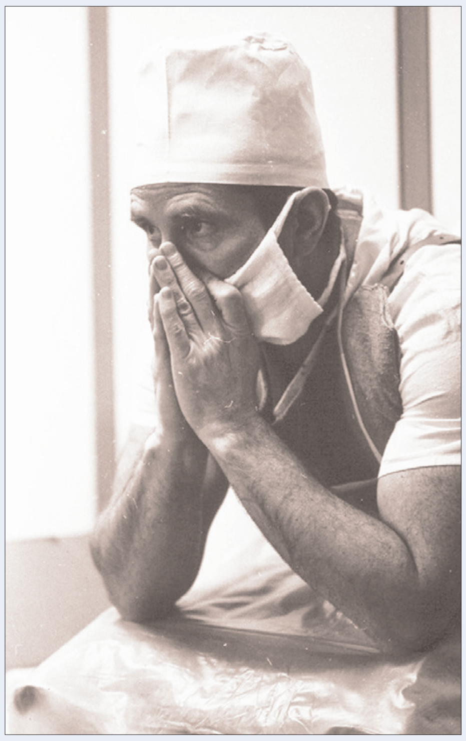
01.04.2016

Всередині енергоблока ЧАЕС з'явився вражаючий портрет

До 30-ї річниці аварії на Чорнобильській ЧАЕС художник з Австралії Гвідо Ван Хелтен намалював новий мурал.

Всередині п'ятого, недобудованого реактора електростанції з'явився малюнок чоловіка в масці. Ван Хелтен перемалював фото доктора, який працює після катастрофи. Оригінал знімка був зроблений легендарним українським фотографом Ігорем Костіним, автором перших фотографій після катастрофи на Чорнобильській АЕС. Художник підкреслив, що його робота символізує важливість фотожурналістики в події такого масштабу, а також важливість вкладу Ігоря Костіна.

На своїй сторінці у "Facebook" художник Гвідо Ван Хелтен написав: "Я не можу сказати, що я відчуваю задоволення від виконаної мною роботи. Я шокований всім цим і тим, що я тут перебував. Я можу тільки уявити весь жах того, що сталося тут 30 років тому".

Мурал був створений у рамках арт-проекту Art United Us, мета якого – привернути уваги громадськості до проблеми війни, агресії та інформаційного зомбування. У рамках проекту 200 кращих художників створять тематичні мурали по всьому світу.

Португальський художник створив мурал у Чорнобилі

До 30-ї річниці катастрофи на ЧАЕС португальський стріт-артхудожник Антоніо Коррейя (Pantonio) розмалював одну зі стін центральної вулиці міста Чорнобиль.

– Робота на такій локації – це виклик та мрія багатьох стріт-артистів, а також велика відповідальність. Адже малюнок пов'язаний із трагедією, що сталася 30 років тому. Трагедією, що зачепила багато країн та поколінь, – зазначає Pantonio.

У своїй роботі автор зобразив зародження нового життя після техногенної катастрофи. Кролики символізують повернення тварин та відродження усього живого на території, яка вважалася не придатною для існування.

Ідея створення мурала у Чорнобилі належить благодійному фонду "Sky Art Foundation"

– Проект мистецький та інформативний водночас. Він має на меті змінити уявлення про сучасне життя у зоні відчуження, – акцентує куратор проекту Олег Соснов.

– Розпис стіни у зоні відчуження – це своєрідний маніфест. Привернення уваги широкого загалу до катастрофи, нагадування про те, як слід поводитися з атомом. І не забувати, що немає нічого важливішого за людське життя. Водночас створений мурал символізує відродження та надію, – підкреслює засновник "Sky Art Foundation" Дмитро Палієнко.

За сприяння у створенні мурала організатори вдячні Агентству з управління зоною відчуження та Державному науково-технічному центру з ядерної та радіаційної безпеки.